

MAGYAR LAJDAK

Tarja postálá plá...
aprobării Dir. G...

ROMANIA

LEU-POSTA

T. „Otthon” irók és rajzlapok Köre
BUDAPEST
VI. Erzsébet-körút 9. 11.

Primredactor și redactor responsabil:
dr. Paál Árpád

Oradea, 1937 Dec. 19

Primcolaborator: **dr. Gyáriás Elemér**

Maniu beszéde nyomán az *Universul* támadja Tatarescut

Bírálat a szászok állásfoglalásáról. — Maniu az Oroszországgal való megegyezést tárgyalta

Bucuresti. Saját tud. Az *Universul* mai száma részletesen ismerteti Maniu csütörtökön elhangzott nagyszabású beszédét, amelynek az ország külpolitikájára vonatkozó része figyelemreméltó. De egyáltalában ismeretes-e Delbos romániai látogatásának az eredménye? Régebben Oroszország ajánlott fel nekünk megegyezést, de senki sem tud ennek az ajánlatnak a sorsáról. A külállomásokkal való megegyezés kérdését cenzuramentesen kellene megvitatni és meg kell valósítani a megegyezéseket Franciaországgal és Oroszországgal, amelyek annyira jelentősek hazánk szempontjából. Az egyik szomszédunknak 170 millió lakosa van. A kisebbségi kérdésről beszéve Maniu ezeket mondta: — Csodálkozom, hogy Erdély és a Bánság német népe azok mellé áll, akik diktatúrát akarnak bevezetni. Sokkal méltóságtelesebb számukra függetlenül szavazni, mert veszedelmes, amit a szászok csinálnak, hogy

közöttünk élnek és Tatarescut támogatják. Ha a szászok a kormánylista győzelemre juttatásán dolgoznak, merényletet követnek el a demokrácia és a román nép jogai ellen.

GOGA ÉS ZELEA CODREANU FELSZÓLÍTOTTA A ZSIDÓKAT, HOGY TARTÓZKODJANAK A SZAVAZÁSTÓL.

Bucuresti. Saját tud. Goga lapjában, a „Tara Noastra”-ban nap-nap mellett felszólítja párhívait, illetve katonai jellegű alakulatainak tagjait, hogy a választásokon akadályozzák meg a zsidókat abban, hogy szavazhassanak s felszólítja a zsidókat, hogy jó lesz tartózkodni a szavazástól, mert másképp a román tömegek természetes reflexmozgását váltják ki. Ebben az ügyben megkérdezték Zelea Codreanut is, hogy milyen álláspontra helyezkedik. A kapitány azt felelte, hogy az ő légionistái nem fogják védeni a zsidókat.

A japánok Dél-Kína megszállására készülnek

Tizenhét hajó szállítja Kanton megtámadására a japán csapatokat. — Az angolok Honkong védelmére készülnek. Japán diadalünnep a nankingi kormány épületeiben

Hongkongból jelentik: A japánok újabb támadási célja Kanton. A japán hadvezetőség a jelek szerint nem akar mélyen benyomulni a szárazföld területére, mert ott jobban ki van téve a guerilla-harcoknak. E helyett a tengerparti városok elfoglalására fektet súlyt. A Dél-Kínába irányuló csapatszállítások teljes gőzzel folynak Hongkongtól délre, a Perl-folyó deltájának magasságában pénteken tizenhét japán csapat szállító hajó vonult el a tengeren. A Kanton ellen indítandó általános támadás támpontja valószínűleg a Csekkai sziget lesz, amelyet a japánok december első napjaiban már megszálltak.

A küszöbön álló japán támadás híre nagy nyugtalanságot kelt Kantonban és ezt a nyugtalanságot a most már egymásután ismétlődő japán repülő-támadások igen gyakran pánikká fokozzák.

Pénteken egy órán át bombázták a japán repülő a kantoni erődítményeket és a Kanton-Hongkong közötti vasutvonalat. Az angoloknak Hongkongban gyarmati területük van. Ezt a hongkongi angol gyarmati területet minden oldalról drótakadályai vették körül és a fontosabb pontokon gépfegyver-állásokat építettek. Angol katonai körök úgy hiszik, hogy Hongkong környékén valószínűleg január ele-

jén kezdődnek meg az ellenségeskedések. Az utóbbi napokban nagyobb japán csapatok szálltak partra a dél-kínai Biasz-öbölben, mely valamikor a kínai kalózok búvóhelye volt. A most partraszálló japán csapatok állítólag azt a megbízást kapták, hogy vágják el az összeköttetést a hongkong-kantoni vasutvonalon és tegye lehetetlenné a hadianyag-szállítást, mely szünet nélkül folyik Hongkongból Kanton felé.

A japán csapatoknak Nankingba való ünnepléses bevonulása után diadalünnep volt a kínai kormány épületeiben. Szombaton istentiszteletet tartottak a Nanking körüli harcokban elesett japán katonáikért.

JAPÁN SZEMÉLYEK SÜRÜN FEJEZIK KI BOCSÁNATKÉRÉSÜKET A PANAY TRAGÉDIA-JÁÉRT

Londonból jelentik: A *Daily Telegraph* tokiói jelentése szerint a japán társadalom valamennyi osztálya bőségesen adakozik a „Panay” segélyalap javára. Japán magánszemélyek sürűn fejezik ki bocsánatkérésüket amerikai ismerőseik előtt a „Panay” tragédiájáért, de sokan hangoztatják, hogy nem érznek hasonlóképpen az angol hajót ért támadás ügyében, mert az angolok mindent elkövettek, hogy segítsék Kínát Japán ellen és ezzel meghosszabbítsák az ellenségeskedést.

Osszetartó néphűséggel

A négy évvel ezelőtti parlamenti választások idején a magyar párti szavazatok száma meghaladta a 190-ezret, vagyis közeljárt a kétszáz ezerhez. Megfelel ez a szavazatszám közel egymillió főnyi tömegnek, ha átlagban úgy vesszük, hogy minden ötödik ember választójogosult. A népkisebbségi magyarság összes száma Romániában másfélmilliónyi, tehát a multkori választások idején ennek a népcsoportnak kétharmada nyilatkozott meg a maga nemzettársadalmi közössége mellett. A többi egyharmadnak százezer főnyi választó felelt meg, s ezek szavazata hiányzott a magyar párti szavazatok összes számából.

Erre a hiányzó százezer főnyi szavazatra több magyar szavazatot lehetett volna. A legelső az, hogy a választói névjegyzékek a dolog természetéből nem mindenütt tökéletesek. Maguk a választójogosultak is sokhelyt unják az utánjárást, hogy a jegyzékbe fölvegyenek, s helyes névvel legyenek fölveve, amelyben a keresztnév is, az életkor is pontosan találjon és a személyazonosságát tökéletesen bizonyítsa. Etekintetben a hatósági munkát a közönség odaadó buzgálkodásának is kellene segítenie, mert a hivatalos összeírások minden jóakarattal is tévedhetnek, s minden egyes embert számon nem tarthatnak.

A választói névjegyzékkel áll összefüggésben a választó-igazolványok kiosztása, mely minden gondossággal kell megvalósítani, hogy a választók a szavazás napján a helyes helyen jelenjenek meg. Ebben a tekintetben is a közönség érdeklődőbb utánjárása szükséges, aminek szintén sok helyen nem volt meg a készség, vagy hiányzott a kellő fellépési tájékozottság és kitartás. Hogy most a közönség jobban tudott-e magán segíteni, azt néhol kérdésesnek kell éreznünk, mert a választói igazolványok változtatása sok helyen idézhetett elő újabb megzavarodásokat. Viszont azt a választási rend legfőbb hatóságai javára kell irnunk, hogy a ki nem osztott választói igazolványoknak az illető választókhoz való eljuttatására a belügyminisztérium újabb intézkedéseket tett, s a jegyzők és a választókerületi elnökök atján is végbe akarja vitetni a kiosztatlanul maradt igazolványok kézbeadását. Ez a legfőbb hatósági rendelkezés is bizonyítja, hogy a multban is tömeges jelenség volt a választói igazolványok kiosztatlanul maradása.

A magyar nemzetiségű választókat aztán a szavazásban is érték bizonyos tévedések és hátráltatások. Csikmegyében például az Argetoianu és Avarescu pártja kapott ezrekre menő magyar szavazatot amiatt, mert a magyar párti szavazó-jelhez nagyon hasonló volt az említett két román párté. Udvarhelymegyében szintén hihetetlen csekély számra olvadt le a szavazatok kiolvasásakor a magyar pártiaké, három ezer körüli tömegre, holott ugyanott azelőtt is, de egy év múlva a pótválasztáson is a magyar párti szavazatok tizenötezerrel nagyobb számmal a nyolcvan százalékot is meghaladták. Más megyékben pedig, így például Biharban, Szatmárban és Marostordában egyes községek és községcsoportok a szavazó urnához se tudtak eljutni.

Az ilyen és ezekhez hasonló választástechnikai alkalmatlanságok rovására lehet írni, hogy legalább is 60—80 ezernyi olyan népkisebbségi magyar volt, aki vagy már a választói

Cauiromáru — minőségáru.

Kérjen mindenütt

CAUIROM

hó és sárcipőt.

...évjegyzekekből kimaradt, vagy választójogosultsága mellett se tudta érvényesíteni szavazatát. Az ilyen választástechnikai akadályokon túl még 20—40 ezer főnyi olyan magyar nemzeti-ségű szavazó mutatkozik, aki a magyarpartii választótömegből hiányzott. Ezt a 20—40 ezer főnyi számot vehetjük olyanoknak, mint a magyarság szakadár csoportjaihoz tartozókat, illetve a magyar nemzeti iránytól eltérő nemzetközi irányok híveit. A magyarpartii 200 ezer főnyi szavazathoz képest csak tizedrésnyi tömeg ez, de mégis fájdalmas jelenség, mert megannyi magyar testvérünk elszakadt állapotát jelenti. Akár meggyőződésből, akár haragból és egyéni indulatokból támadt is ennyinek az elszakadása, végeredményben mégis olyan tévedés, ami a magyar népkisebbséghez tartozók egységét bontja, s az elszakadókra mégse használ.

Kihasználhatják az ilyen elszakadókat, de megbízható egyéneknek mégse veszik, s így aszerint is becsülik őket, mint ahogy a renegátokat szokták becsülni. Nekünk fájdalmas ennek a veszteségnek bármily kevés száma, mert erkölcsi aláfokozódás is van benne. Számbeileg gondot nem okozhatnak ugyan, de az érzelmi különbségek annál több gondot idéznek elő. Mikor mindannyiunknak gazdasági, szellemi, politikai és társadalmi alárendeltség a közös sorsunk, vagyis egyformán szegények és elhagyatottak vagyunk, akkor annál nehezebb külön gond, hogy egyesek még ebben a közös sorsban se tudnak velünk összetartani. Főlöszleges vádaskodásokkal, álokoskodásokkal és jelszavakkal akarják bontogatni az ösz-

szertartók sorait, s ha ez a megbontás nem is sikerül, mégis ürügyet tudnak szolgáltatni azoknak, akik a népkisebbségi magyarságot iránytalan, öntudatlan, szétzüllött tömegnek szeretnék feltüntetni; olyanoknak, amely országos figyelemre és jóakaró megbecsülésre nem érdemes.

A szakadárak tehát a magunk népkisebbségi életének a jelentőségét szállítják alá. Éppen azért fontos, hogy ők maguk is jó és megterő magukba szállással helyrehozzák, amit eddig összetartásunk ellen vétettek, s hagyják abba e vétkezésük továbbfolytatását. Ezzel a vétkezéssel — ismét mondjuk — senkinek se

használnak; maguknak se, de még azoknak a román pártoknak se, ahová magukat terelték, mert azokat is csak megtévesztik. Megtévész-tik a magyarság helyes felismerésében. Amde tőlük eltekintve, egész összetartó közösségünkre ráhárul az a feladat, hogy meggyőzéssel, szeretettel, a szelid jópéllda minden erejével mindenikünk továbbápolja a testvéri összetartást. A hétfői választásokra ezzel a testvéri és egymásba fogódzó lélekerővel kell kiállanunk, s a néphűség erkölcsével kell a magunk nemzetársadalmi összessége, a Magyar Párt mellett szavazatunkat leadnunk.

Aztán a szavazás után is meg kell maradnunk egymás mellett, az egymás támogatására, s a népünk egész tömegében benne levő ősi jószágoknak a magunk közötti kifejlesztésére. A nagypolitika és a világpolitika mai állapota mutatja, hogy minden nép maga igyekszik a maga életét megalapozó és megtartó erejével tenni. Nem másoktól várja a segítséget és támogatást, mert mindenki el van foglalva magával. Ebből következik, hogy nekünk, a népkisebbségi magyarságnak is magunknak kell a magunk fennmaradását és fejlődését biztosítanunk. Szerény életkörü lehet ez, de mégis a miénk. És ha lélekből való összetartás van bennünk, akkor ez a magunk szerény életkörü minden szegénységünk mellett is boldog tud lenni.

Elöntötte Róma utcáit az árvíz

A víz behatolt a Vatikán pincéibe is. — Emeletmagasságig víz borítja az egyes utcákat

Rómából jelentik: Annak a példátlan árvízkatasztrófának, mely Rómában és környékén pusztít, péntek estig *hat halottja* volt. A polgári és katonai hatóságok megfeszített erővel dolgoznak, hogy elejét vegyék az áradás továbbterjedésének. Minthogy azonban az esőzés állandóan tart, javulásra egyelőre nincs sok kilátás. A Tevere árterületén oly nehéz a közlekedés, hogy Észak-Olaszországgal csaknem teljesen megszakadt a kapcsolat és a pén-

teki nap folyamán posta nem is érkezett Észak-Olaszországra. Behatolt a víz a Vatikán pincéjébe is. Az ujjonnan kinevezett öt hiboros tiszteletére rendezett ünnepségek egyrészt az áradás miatt le kellett mondani. Egyes helyeken a víz két méter magasan áll az elöntött utcákon, sőt néhol emeletmagasságig víz alá kerültek a házak. A mentőszolgálatra a tüzoltókon kívül a fasiszta miliciát, sőt a római helyőrség egyrészt is mozgósították.

Szép volt mégis!

Írta: Pásztor József

Mindennap összejöttek délutánoként. A fiatalok emlékek rég elfakultak. Elfelelték már, hogy nekik is hirtelen kipirult az arcuk valamikor egy-egy édes, fellobbanó szótól, a szemük megcsillant a gavalléros felbuzdulástól, mikor valaki talán a csillagokat is lelopta volna értük.

A két öregasszony nem tudott egymás nélkül meglenni. Még gyermekkorukban ismerték meg egymást. Az életük nyílt könyv volt egymás előtt. Valamikor, régen a boldog titkokat egymás fülébe sugdosták. Később, amint elkezdődtek az élet ostromcsapásai, fájdalmukat öntötték ki egymás előtt, amíg megedződtek, a szívük elkérgesedett s az életet s az emberi dolgokat már csak keserűséggel, vagy gunnyal bírálga-ták.

A férfiak valahogy fiatalabbak maradtak. Elhúzódtak az apróceprő panaszok és zsörtölődések elől. Becsatangolták tavasszal, meg ősszel a határt két vizslával és a nyirkos rétek, a csillogó vizerek, a kákás, nádas rejtekek hallgató hangulatában visszaédesedett emlékezetükbe ifjuságuk. Alkonyattal, valahol, egy magányos vén fuzfa alján tüzet raktak s nyársra huzva sütötték a szalonnát.

Az ég alja már piroslott. A halk vizek színén rózsaszín fény ömlött el. A bibicek síkongtak a zombékok között, vadludak huztak át a türkizszínű égen.

A két öregasszony otthon szürcsölgette a kávéját és panaszkodott. Egyedül voltak, várták is a két férfit, pedig rég megszokták, hogy azok nem jönnek. Amikor hazakerülnek, sárosak, fáradtak és csak zsörtölődnek. Régebben, amikor még nyiladoztak a késői rózsák a két asszony arcán, a panaszok a szívből fakadtak. Könnyez-

tek is néha s a közös fájdalomban megengesztelődtek.

Most Sárika lépett be Eszterhez a tornácra. Mindig Sárika maradt ő Eszternek, aminthogy Sárának Eszter, Eszterke volt, csakugy, mint akkor, amikor még mindenki így szólította őket.

Sára halkán köszönt, megölelte Esztert s szomorúan kérdezte:

— Mit csinálsz?

Ez fáradtan ránézett.

— Látod. Erre a paplanra varrom fel a gombokat.

Sára leült, kezét az ölébe eresztette.

Eszter félretette munkáját s a konyha felé futott. Hozta a felszelt kalácsot és kávé.

A csendet Sára törte meg:

— Hova ment ez a két akasztófavirág?

Eszter felemelte a fejét.

— Hát nem tudod? A gróf hívta meg őket. Lesz megint dinom-dánom.

Sára élénken megmozdult.

— Nekem nem is mondta. Már alig beszélünk. Csak akkor vagyok jó, ha a borogatást kell fejére rakni. Istenem!

Eszter gyengéd fájdalommal mélyesztette szemét a Sára szemébe:

— És te? Te, nem felejtettél el mindent?

— Ha nem lett volna olyan velem... Valamikor szeretett...

Eszter hűvös tekintettel nézett a távolba.

— Én már régesrég napirendre tértem fölötte. Mit várhatnék még? Ami elmúlt, az elmúlt. Ők mulatoznak, tudom, hogy még a szépet is teszik, csak itthon mérgesek. Milyen patáliát csinált tegnap, hogy a cipőhuzóját nem találta!

Sára lassan bólogatta a fejét s csendesen susogta:

— Akár az a vén bonviván. Tudod, hogy a mult héten virágot szedett le a kertben s elküldte a jegyzőnének a nevenapjára? Itthon csak dörmög, elégedetlen. Asit és savanyu arco-

kat vág. Bezzeg a banketteken! Ha asszonyok vannak, még táncol is!

A szeme megvillant.

— Kutyából nem lesz szalonna!

Egy kis csend állt be, csak a tányér zörrent a csésze alján.

Sára törte meg a csendet. A tekintete bele-simult Eszter szemébe.

— Én nem törődöm már semmivel. Ami még nekem hátra van! Aztán egyszer csak ők is meg-roskadnak! Akkor majd jók leszünk ápolni gon-nosz csontjaikat!

Sára megértően nézett Eszterre.

— Igazad van, Eszterkém. Két ilyen vén ró-kán ugysem fogunk ki. Azt hiszik, ha pár fog-lyot vagy nyulat hazahoznak, már minden rend-ben van.

Eszter arca kipirult. Odanyújtotta kezét Sárának. Ez szorongatta az Eszter kezét s föl-hevülve kiáltotta:

— Hogy udvaroltak, amikor még fiatalok voltunk, de most már...

Elcsendesedtek. Eszter felállt és szelid mo-sollyal nézett Sára:

— Hozzak még egy kávé, drágám?

Ennek felcsillant a szeme:

Eszter hozta a kávé. Valami *engesztelő* nyugalom lopózott közibük. Nem beszéltek már semmiről, ami felzaklatná őket. Eszter meggyuj-totta a lámpát és Sárahoz fordulva kérdezte:

— Mit főztetek délben?

Ebben a pillanatban csengették a kapun. Egy dultarcu ember rohant be. Megállt riadt tekintettel Eszter előtt, az ajka megnyílt, de el-fulladt a szava:

Eszter hirtelen megragadta a karját:

— János! Mi baj van?

— Nagy baj van, tekintetes asszony, — tört ki a szó az ember szájából. — A tekintetes úr...

Eszter arca elsápadt.

— Mi történt?

— Egy faagban elbukott és...

Stal az ő

Be

hírek s

államb

nek ne

tevéke

zik. A

nek m

zeveze

legneve

próbált

akik m

tály ell

jelü osz

matáit.

◆◆◆◆

A

uc

a nő

Aranyi

járvány

voltak

küldte

lapitá

szület

Gyár f

zött és

igérte,

ternéi.

Gyárfás

soviná

szokat

magyar

pen a t

választó

gaik gy

A BIRA

Mag

Öfél

választ

A sz

arcába.

Az a

— M

Az

tak ki

— A

A k

omlott.

Rázk

Vad féle

gyász le

két test

A k

lehajtott

rázón ki

lángolva

A te

de beszé

közös g

óket. E

panasz,

pült, ak

az édes

tak a vi

gették. E

retlen ér

ódott.

Této

összejtő

ujakkal,

csak a h

Kinn

oly egye

Ezste

fájdalom

— A

Sára

— Ag

roskad.

Félel

napok. M

Stalin új tervezetet létesített az állambiztonság védelmére

Berlinből jelentik: Ideérkezett moszkvai hírek szerint *Sztalin* új szervezet létesített az állambiztonság védelmére. A szervezet, melynek neve „Gogubez” nemcsak Oroszországban tevékenykedik, hanem az egész világon dolgozik. A „Gogubez” alszervezetekre oszlik, melynek mindegyikét betűjelekkel látják el. Az alszervezetek közül az „SO” osztály feladata a legnevezetesebb. Ebben csak a *Sztalin* legkipróbáltabb híveinek ismert kémei dolgoznak, akik még egymást is alig ismerik. Ez az osztály ellenőrzi a GPU működését. A „KRO” jelű osztály ellenőrzi a Szovjet külföldi diplomátáit.

OLIO SASSO

A Sasso ételolaj használata nem városi fényűzés...
Egyetlen kanál tiszta olajbogyó-
ból előállított Sasso ételolaj nem
enyűzés, hanem mindennapi
szükséglet, mert ez megőrzi
szervezetünk egészségét.

NE FELEJTSE EL, HOGY OLIO SASSO A TÖKÉLETES TISZTA OLAJBOGYÓBOL ELŐÁLLÍTOTT ÉTELOLAJ

Az Országos Magyar Párt választási mozgalmái

ucurești. Saját tud. Kisküküllő megye me-
nöke járványos betegség címén le akarta
áramni a magyarlakta községeket. Minthogy a
járvány megállapítására a községi orvosok nem
voltak hajlandók, a megyefőnök a tisztifőorvost
küldte ki a járványos betegség hivatalos megál-
lapítása végett. Már meg is történtek az előké-
születek a magyarlakta községek lezárására. Di
Gyárfás Elemér az ügyben București-be uta-
zott és először Lepadatuvál tárgyalt, aki meg-
ígérte, hogy közbenjár Franasovici belügyminisz-
ternél. Ez meg is történt. Szombat délelőtt dr
Gyárfás Elemér személyesen jelent meg Frana-
sovicinál, aki meghallgatta az elmondott pana-
szokat és rendeletet adott ki, hogy a kisküküllői
magyar szavazókat nem zavarják és hasonlóképp
a többi megyékben is a magyar kisebbségi
választókat ne gátolják meg állampolgári jo-
gaik gyakorlásában.

A BIHARMEYEI MAGYAR PART FELHÍVÁSA

Magyar Testvérek!
Öfelsége parancsából újból képviselőket kell
választanunk, ki az országházában majd képv.

seljék a magyarság érdekeit.

Bihar megyének az utolsó négy év alatt nem
volt képviselője, jöhet 180.000 magyar él ebben
a határszéli megyében.

Az utolsó négy év alatt annyi támadás érte
a védtelen magyarságot, hogy most már élet és
halál kérdése, hogy választhasson magának kép-
viselőt, ki megvédje érdekeit.

A mi képviselőink csak saját fajtáinkból való
emberek lehetnek, velünk egy test és egy vér,
akik együtt éreznek a magyar néppel, átérzik an-
nak panaszait és fájdalmait.

A Magyar Párt, mely 19 éven át egyedül kép-
viselte a magyarság érdekeit, most is olyan jelöl-
teket állított, akik méltók arra, hogy a bihari
magyarság rájuk adja szavazatát.

Testvéreink! Ne hallgassatok tehát az árulók-
ra, a renegátokra, akik egy tál leucseért eladják
népünk érdekeit! Vessétek ki magatokból ezeket,
nehogy megfertőzzék testeteket és lelketeket.

Ne hallgassatok a többségi pártok ígéretere
sem, mert senki sem akad közöttük, aki fel mer-
te volna emelni szavát a magyarságért.

A Magyar Párt listája a sorban a hatodik,
jele a dőlt kereszt:

A listán szerepelnek:

1. Dr Soós István, Oradea város volt alpolgár-
mestere, ügyvéd, a református egyházkerület fő-
jegyzője.
 2. Dr Patzkó Elemér, ügyvéd, a katolikus egy-
ház ügyésze.
 3. Buday Tibor, köztisztviselőben álló iparos.
 4. Csomafáy Sándor, az Érmellék bátor ve-
zére.
 5. Cs. Benedek Péter, gazdálkodó, a magyarok
telkes vezére.
 6. Fenesi József, építész, ref. presbiter.
 7. Dr Fehér Endre, a fiatal korosztály érté-
kes tagja.
 8. Szrközi Gerő fiatal gazdálkodó, kiváló
népköltő.
 9. Józsa Imre gazdálkodó, a község érdemes
vezére.
- Ezek a ti véreitek, ezekre szavazatok de-
cember 20-án, a képviselő választáson, mert most
dől el hosszú időre a ti sorsotok is! Ezer éves
multunk kötelez arra bennünket, hogy összetart-
sunk, erősek legyünk és minden akadályt legyöz-
zünk.

Magyar testvéri üdvözléssel:
A bihari Magyar Párt elnöksége.

A szava elakadt és riadtan nézett az Eszter
arcába.

Az asszony ajkán rekedt sikoltás tört ki:
— Meghalt?

Az ember feje lebukott. Nyöszörögve tolu-
tak ki a torkából a szavak:

— A puskája elsült... A jó Isten tudja, hogy...
A két asszony hirtelen, görcsösen egymásba
omlott.

Rázkódott a testük, a könnyük összefolyt.
Vad félelem markolt a szívébe, amint a fekete
gyász leple rájuk borult. Aztán szétfoszlott a
két test lankadtan.

A könnyeik között összenéztek és roskadtan
lehajtották fejüket. Az egyik élet hirtelen, meg-
rázón kilobbant közülük, az élet, mely szilajon
lángolva sokszor felcsigázta fájt képzeletüket.

A temetés után újra eljött Sára Eszterhez,
de beszélgetni már nem tudtak. Hiányzott a
közös gondolat és érzés, ami addig összefűzte
őket. Elfoszlott a haloványan meg-megsajduló
panasz, ami tört szárnnyal a két férfi után re-
pült, akik valahol heverészték az avar fűvön,
az édes őszi verőben, vagy tán vigan kujongat-
tak a vizek partján s a bánatot mindig elhesse-
gették. Hiányzott a két szív, mely előttük ismer-
etlen érzésekben összeforrt s tőlük el-eltávo-
dott.

Tétovázva keresték a fonalat, ami újra
összeköthetné velük őket, sötétben tapogatózó
ujakkal, fáradt szívveréssel, tanácstalanul, de
csak a homály meredt feléjük.

Kinn sirt a szomorú őszi szél. Ó, a nádasok
oly egyedül lehettek a busan szitáló esőben!

Eszter törölgette a szemét, aztán hangtalan
fájdalomba mélyedt. Csak nagysokára kérdezte:

— Az urad?

Sára borús pillantással felelt:

— Aggódok. Mióta Pistát az a baj érte, meg-
roskadt. Nem találja helyét.

Félelemben és gyötörő várakozásban teltek a
napok. Most Eszter ment át mindennap s mikor

egyik délután belépett, Sárát ájultan találta. Az
orvos és egy cseléd sűrűgtek-forogtak körülötte
s a cseléd az ámuló Eszter fölébe sirta:

— A tekintetes ur...
S ezzel a másik szoba ajtaja felé mutatott.

Eszter megdermedt. Ingó lépésekkel a szoba
felé támolygott, kinyitotta az ajtót, benézett a
szobába, a vér a szíve köré futott s leszédült az
ajó mellett álló székbe.

— Még megebédelt — susogta a leány a
fülébe riadtan, — aztán egyszeribe csak a szívé-
hez kapott hirtelen...

Már hónapok teltek el s meg-meglátogatták
egymást, de csak némán összeborultak, aztán

Belegység esetén először a lázat kell leküzdeni!

- „39 fok!”
- „Mit tegyek doktor úr?”
- Alkalmazzon egy CARMOL*)-os bedör-
zölést és megszabadul a láztól.

*) Carmol a legjobb bedörzölőszer meg-
hűlés, gripa, reumatikus fájdalmak és láz
ellen.
Ára üvegenként 22 lei
Kapható gyógyszertárakban és drozériákban.

hangtalanul ültek a szoba egyik sarkába. A
pillantásuk néha-néha rásimult a fegyverállvá-
nyon lógó puskákra. Az ajtó előtt a vizsla szo-
morkodott. Néha-néha felnyöszörgött, mintha
kikivánczolva az őszi ködbe, a kopaszágú fűze-
sekbe. Kivülről, a magasból behallatszott a vad-
ludak fáradt kiáltozása.

Egyszer aztán kitört Eszter.

— Hiszen te is szerotted az urad, Sára!

Megnyílt a szívük. A testük egymáshoz ta-
padt. A fájdalom forrása felbuzgott a lelkük
mélyéről s a szavak is felfakadtak.

— Edes, drága jó uram!

— Én szép életem!

S már emlékeztek is. Az első csókra. Sza-
vakra, amik forrón belebugtak a csillagos, illa-
tos éjszaka sátra alatt valamikor, régen a fülük-
be. Acélos karok szorítására. A képzeletükben
immár csak a tavasz zsongott, fiataláguk suga-
ra fényelt s új élet bukkant ki a fáradt minden-
napiságból. Egymásra néztek csodálkozva és
Sára beleringatva lelkét a felrajzó aranypihé-
be, ihletet arccal susogta Eszter felé:

— Esztike!

Mintha a szívébe kapott volna a szó, felelt
Eszter:

— Sárka!

Szó nélkül fehér és lila őszirózsát szedtek
nagy halommal. Koszorút kötöttek serényen s a
szemükben könny csillogott.

És beszélgettek is ezután újra sokat. Néha
izgalommal, megbolygatva a már majdnem el-
felejtett, szép, régi emlékeket.

Volt mindig szavuk. Az életük teljesen összeforrt.
Csak szépet éreztek, jót mondtak róluk.

A két kóbor vadász arcán a hibák redője
már elsimult. Megtisztultak, megszépültek s
daliásan felsudáztak előttük. Mentek újra ki,
a két öregasszony képzelete szárnyán a fénybe,
a ragyogó napba, vidáman kujongatva. Men-
tek... Csizmájuk szárát harmat fűrdette a le-
taposott virágok között.

Mi történt az elmúlt héten?

(Külpolitikai figyelő)

*

Írja: **Observator**

Olaszország kilépése a Népszövetségből nem jött váratlanul. Az abesszin háború befejezése óta Mussolini már nem küldött *megbízottakat* a népszövetségi ülésekre, hanem csak *megfigyelőket*. Róma nem tudta elfelejteni és megbocsátani azt, hogy a Népszövetség szankciók alkalmazásával igyekezett megakadályozni és megfojtani Olaszország keletafrikai terjeszkedését.

A szakadás Genf és Róma között tehát már régen megtörtént. A kilépésnek hivatalos jelentése csupán jogi formalitás volt.

Mussolini felhasználta ezt az alkalmat azonban arra, hogy a Népszövetség amúgy is megfakult tekintélyét még jobban elszíntelenítse és a rozoga alkotmány tartógerendáit alapjaiban rázza meg. „Sajnálkozás nélkül távozzunk abból a roskadozó templomból. — mondotta többek között szombat esti nagy beszé-

Nyugdíjasok Figyelmébe!

A nyugdíjgyűlés elnöksége értesíti az összes nyugdíjasokat, hogy utalványára (kaphatók Kat. Körben 10. ajtó) nagyon kedvezményesen árón vásárolhatnak **SCHERGFÉLE SZÖVEKEKET**

ZAUDERER posztóáruházban

Oradea, Strada Nicolae Iorga No. 1.

dében. — ahol nem a békéért dolgoznak, hanem a háborút készítik elő. Az a kevés jóakarát, amelyet néhány kormány mutatott, természetesen megromlott vagy semmivé vált Genf „pestises” levegőjében.”

Mussolini őszinte és kíméletlenek éppen nem mondható kijelentéseinek igen nagy visszhangja támadt a legközelebből érdekelt országok sajtójában. Egyöntetűen rámutatnak arra, hogy Olaszország kilépése a Népszövetségből történelmi fontosságú esemény, amelynek következményei egyelőre még beláthatatlanok.

Németországban nagy megelégedést keltett Mussolini elhatározása. „A Népszövetség teljes csődömondása olyan tény — jelentették ki német hivatalos helyen, — mely nem szorul bizonyítékokra és fejtegetésekre. A genfi politika az együttes biztonságot a valóságban együttes bizonytalansággá alakította. Genf politikai rendszere nemcsak elhibázott, hanem veszedelmes is. Ennélfogva többet soha nem lehet gondolni arra, hogy Németország visszatérjen a Népszövetségbe.”

Az angol sajtó szokatlan nyugalommal fogadta a kilépés híreit. A *Times* komolyhangú vezércikkben sürgeti a Népszövetség átszervezését s burkolt formában annak a reményének ad kifejezést, hogy gyökeres reformok keresztülvitele után számítani lehet a kilépett hatalmak visszatérésére.

Anglia általában még mindig híve a népszövetségi gondolatnak; csupán Rothermere lord lapja, az *Evening Standard* követeli, hogy Anglia is hagyja ott Genfet és vonja le az olasz lépésből folyó következtetéseket.

A francia sajtó baloldali része nagy aggodalommal mérlegeli a várható eseményeket. Nem tartja kizártnak, hogy rövid időn belül más országok is követni fogják Olaszország példáját. A jobboldali sajtó, és itt elsősorban a *Liberté* már „első” és „második” számú Népszövetségről ír s a második számú Népszövetséget szinte nagyobbban és értékesebbnek tartja az elsőnél. Érdekes, hogy az első számú Népszövetségből kihagyja Angliát, Belgiumot és Pomániát, míg a második számú Népszövetséghez Olaszországon és Németországon kívül a nemzeti Spanyolországot, Portugáliát, Ausz-

riát, Magyarországot, Lengyelországot Délsláviát és Bulgáriát is odasorolja.

A Népszövetség válsága jelentékenyen befolyásolta Delbos belgrádi látogatását is. Előre várható volt, hogy Jugoszláviában Franciaország külügyminisztere még annyi eredményt sem fog tudni elérni, mint amennyit Varsóban és Bukarestben elért. Belgrád nagyon is közel került már Rómához és az a bizonyos „adriai tengely”, melyet az angol újságírás fedezett fel és nyilvánított ki elsőnek. — tulságosan elhajlóban van a párizs-londoni tengelytől.

Kínos hatást váltott ki a francia közvéleményre — az is, hogy míg Delbos lelkes dicsőhimnuszokat zengett pohárköszöntőjében a Népszövetségről és a népszövetségi gondolatról, Sztójadinovics célzást sem tett a genfi intézményre.

Most emlékeznek vissza francia lapok arra is, hogy a délszláv miniszterelnök kormányralépése óta még egyszer sem volt Genfben...

Mikor ezeket a sorokat írjuk, Delbos már Prágában tárgyal. A látogatás előjelei itt sem voltak biztatók. Csehszlovákia nacionalista közvéleménye gyanakvó lélekkel várta a „nagy barátot.” Hogy a másutt előforduló és nem egészen ártatlan tüntetéseknek a hatóságok elejét vegyék. — százzámra tartóztatták le a gyanús elemeket. Elképzelhető, hogy ilyen előzmények után, ilyen légkörben még az a kevés bizalom is tűnedezőben van Delbos körutazásának sikerét illetőleg, amely az első három állomás gyér eredményének hatása alatt még megmaradt.

A politikai életben esodák nincsenek, csak vas törvényszerűségek. *Ha egy lánc valahol megszakad, ha a vérkeringés valahol fennakad, nehéz, sőt szinte lehetetlen a széthullást s a szervezet megbénulását megakadályozni.*

Míg Európa így a pártokra szakadás periódusát éli. Távolkeleten Japán halad előre a maga kínai hadviselő útján. Halad előre céltudatosan s a háború kíméletlenségével. Kína legnagyobb városában, Sanghaiban már holnapra megszüntette a nemzetközi negyedek eddigi jogállását s már a kínaiak eddigi nemzeti kormányának a székhelyét. Nankingot is megszállotta. Itt azonban már súlyosabban összeütközött az amerikai és angol érdekekkel is. Ismeretes az újságokból, hogy három japán repülőgép bombázta és elsüllyesztette Amerika *Panay* nevű ágyunaszádját, amely Nanking ostroma alatt az Egyesült Államok „úszó nagykövetsége” volt. Ugyanakkor, amikor ez történt, a szárazföldi ütegek a *Lady Byrd* angol ágyunaszádot lökték, sőt amikor a *Bee* ágyunaszád, amelyen az angol flotta helyettes parancsnoka, *Holt* altengernagy is tartózkodott, a vesélyeztetett hajó védelmére sietett, a parti

Minden karácsonyfán
„PETROVICI”
szaloncukor és bonbon csüngjön
legjobb — egoksóbb
Főüzlet: Str. Alexandri 26 — 28,
Fióküzlet: B-dul Reg. Ferdinand 6.
Ma vasárnap nyitva a főüzlet is.

ütegek ezt sem kímélték.

A japán kormány sietett megengedni a menteni és magyarítani a történeteket s egyúttal történetek miatt és fatális tévedéssel igyekezett meneni és magyarítani a történeteket s egyúttal teljes kártérítést ígért és a jövőbeli hasonló esetek elkerülésére való törekvést. A japán katonakörökben azonban a háboruviselés végzettségében a kivételes kíméletekre nem látnak módot. Jelen esetben is például *Hasimoto* tengerészkapitány, a szóbanforgó folyamkörzet japán parancsnoka elmondotta, hogy Nanking ostroma a japán haderők koncentrált rohanását kívánta meg. Ehhez képest elrendelték, hogy az ostrom leghevesebbnek ígérkező három napján egyetlen idegen hajónak se szabad a Jangcse-folyón mozdulnia. A parancsnok hozzátette még azt is, hogy „nincs semmi értelme annak, hogy angol és amerikai hadihajók tartózkodjanak a háborus színterű kínai vizeken.”

Az amerikai, főleg pedig az angol lapok erőyes hangon igen szigorú megtorlást követelnek Japánnal szemben. A *Daily Express* így ír többek között: „A diplomáciai bocsánatkérések a japán kormánytól jönnek, a bombák a hadseregtől. Anglia és Amerika kénytelen tehát felvetni a kérdést, hogy kihez tartásuk magukat: a kormányhoz-e vagy pedig a katonasághoz. A két hatalom, — ha akarná — elintézhette mind a kétőt külön is, de végezhet velük együtt is.” Ilyen helytűn elintézné az angol lap a távolkeleti kérdést.

A felelős kormányférfiak azonban óvatosan kezelik az ügyet és nem engedik magukat a lapoktól olyan cselekedetekre ragadtatni, amelyeknek következményei veszélyesek és az adott helyzetben még teljesen kiszámíthatatlanok. Washingtonban pl. sziklaszilárd az az elhatározás, hogy nem engedik egykönnyen Amerikát a távolkeleti bonyodalomba keveredni. Nem valószínű tehát, hogy az angol lapok által sürgetett flottatüntetésre sor kerüljön.

Ma mindenki gyorsan él

iggy gyorsan is használódik el. A létért való küzdelem ma a fokozott feladatok e állítja az emberiséget és ezt a hajszát a szervezet sinyli meg. Legelőször is az idegrendszer s az emésztőszervek fáradnak bele a fokozott tempóba és a legkülsőn félebb gyomor-, bél-, máj-, epe- és vese-megbetegedések lépnek fel.

A világhírű amerikai **Gastro D.** az idegeken keresztül fejt ki gyógyító hatását és így a betegség okát szünteti meg és ezért a legkitűnőbb eredményeket érték el vele fenti megbetegedések esetében. Orvosok is ajánlják.

Gastro D. kapható gyógyszerárakban és drogeriákban, vagy postán megrendelhető 135 lei utánvét mellett Császár E. gyógyszerárában București, Calea Victoriei 124.

VULCAN ritikült, bőröndöt, bőrárut

VULCAN olcsón árusít

VULCAN minden vevője ajándé-
kot kap.

VULCAN Hartmann Nagyvárad, Bulevardul Regele
Ferdinand 1.

Delbos megbeszélései sikerrel jártak Prágában

A hivatalos jelentés a Népszövetséghez való ragaszkodást és a szomszéd államokhoz való közeledést hangoztatja. — A francia és cseh szövetszerződést nem látja a szomszédos együttműködés akadályának

Prágából jelentik: Péntek éjszaka hivatalos jelentést adtak ki Delbos francia külügyminiszternek a cseh kormány tagjaival folytatott megbeszéléséről. A jelentés szerint a tárgyalások során a legösszetettebb nyíltság szellemében megvizsgálták a Csehszlovákia és Franciaország közötti viszonyra kapcsolatos összes kérdéseket, valamint az általános európai helyzetét és megállapították a két kormány felfogásának teljes azonosságát valamennyi kérdésben. A két állam híu marad a kipróbált közös elvekhez, amelyek egyáltalában nem zárják ki a megbékélés lehetőségét. A felfogások azonossága különösen Csehszlovákiának és Franciaországnak a Népszövetséghez való közös ragaszkodásában nyilvánult meg. A két ország továbbra is azt tartja, hogy

Európa békéjét és a népek biztonságát csak valamennyi állam jogait és kötelezettségeit tiszteletben tartó általános együttműködés biztosíthatja valóban és hatásosan.

A prágai megbeszélések során hangoztatták, hogy a két kormány az európai béke fenntartására kész előmozdítani minden olyan akciót, mely megkönnyíti valamennyi szomszédállamhoz a közeledést. Meg vannak győződve arról, hogy a fennálló szerződések nem akadályozzák meg ezt a közeledést, mely egész Európa számára előnyös lenne. Ebből a szempontból örömmel állapították meg a Kisantant összetartozását és annak az erőfeszítésnek folytatását, melynek célja a szomszéd-államokkal való békés együttműködés feltételeinek megteremtése és biztosítása. Megelégedéssel emelik ki, hogy politikai és intellektuális téren a két nép kölcsönös szereteten és megbékélésen nyugvó kapcsolatai rendkívül szívesek és tevékenyek. Elismerték annak szükségességét, hogy a két ország gazdasági árucseréjét szélesebb alapokra kell fektetni.

A NÉMETBIRODALMI NEMZETI SZOCIALISTA PÁRT IRODÁT ALITTI CSEHSZLOVÁKIÁBAN

Prágából jelentik: Politikai körökben Delbos tárgyalásainak eredményét a következőkben foglalják össze:

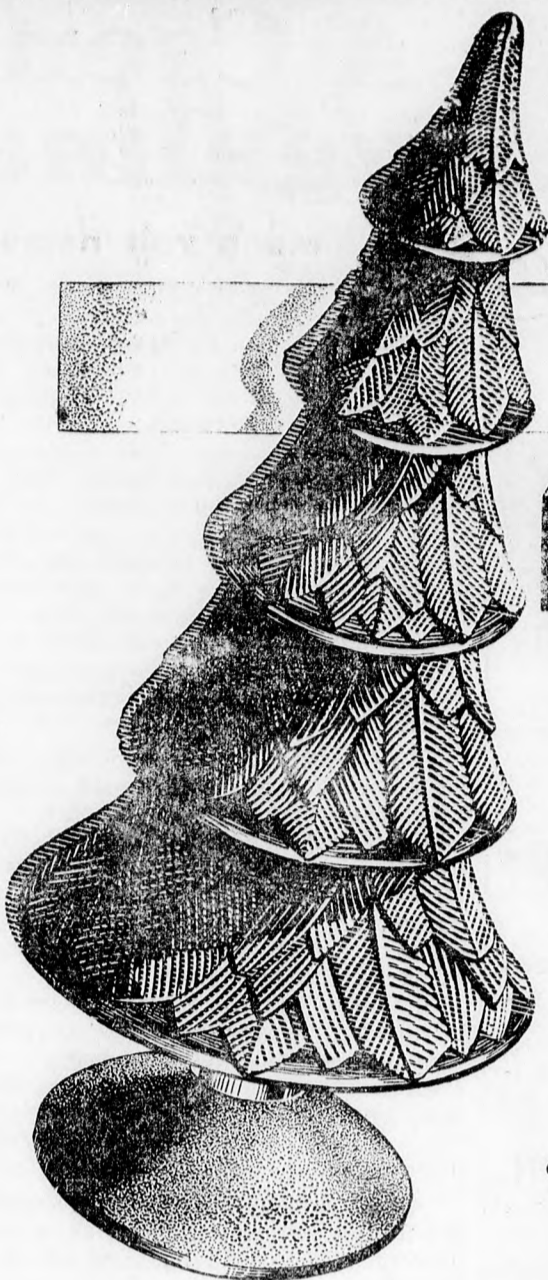
— Hodzsa csehszlovák miniszterelnök késznek mutatkozott arra, hogy megengedje a német nemzeti szocialista-párt külföldi irodájának cseh területen való felállítását. A pártiroda azonban csak birodalmi alattvalók körében fejthet ki működését. Hasonlóképpen kész a né-

Csehszlovákiában visszavonták a pártok feloszlatajáról szóló törvényt

Előtérbe került Hodzsa terve a dunai államok szövetségéről

Budapestről jelentik: A Pesti Hírlap Prágába küldött tudósítója jelenti, hogy a csehországi kisebbségek tiltakozásának és a helyzet Delbos előtt való feltárásának hatása alatt a csehszlovák kormány levette napirendről a már közvetlen törvényreemelés előtt álló szigorított pártfeloszlatajáról szóló törvényt. A cseh kormány így egyelőre január elsejétől kezdve elveszti pártfeloszlatajáról szóló törvényt. A kisebbségi tiltakozás tehát mégsem maradt hiábavaló.

Párizsból jelentik: A Havas iroda prágai jelentése szerint Hodzsa tájékoztatta Delbost a Duna-medence megszervezésére vonatkozó tervéről. Cáfolja a jelentés azt a hírt, hogy Hodzsa a csehszlovákiai német kisebbség ügyében emlékiratot adott volna át Delbosnak azzal a kéréssel, hogy azt juttassa el az angol kormányhoz. Ilven emlékiratról Prágában nem tudnak.

Az év szenzációja

NOËL NOËL

Ez év szenzációja a NOËL-NOËL parfüm és kölnivíz, amelyet most hoz forgalomba

LEGRAIN

Ezen légiesség illat könnyedén fogja meghódítani a kényes igényű, elegáns közönséget.

A Noël-Noël illatának nincs hasonmása a parfümök között. A világhírű LEGRAIN ház legújabb kiütően sikerült-kreációja:

noël noël

EREDETI KÉSZÍTMÉNY
EREDETI CSOMAGOLÁSBAN

met-cseh sajtóháború likvidálása érdekében tárgyalásokat folytatni, különös tekintettel az emigránsok sajtóműködésére. Ezzel kapcsolatban szöbakerült egy esetleges francia-német sajtóegyezmény lehetőségére. A cseh-német emigráns-kérdést kölcsönösen rendezik. Felülvizsgálják az állampolgári törvény alapján elfelt és a cseh-német határsávból kitiltott szüddéta-németek ügyét. Prága e tekintetben folytatni fogja tanácskozásait a surlódások kiküszöbölése érdekében.

denz Delbos útjával kapcsolatban többek között a következőket írja:

— A francia külügyminiszter ismételt hangoztatta, hogy útja a nemzetközi feszültség enyhítését és a szétválasztó kérdések összeegyeztetését szolgálja. Hodzsa pedig annak a véleményének adott kifejezést, hogy Csehszlovákia, melynek területén a németek és szlávok néprajzi határvonala áthúzódik, alkalmas arra, hogy a két nagy neptörzs együttműködését előkészítse és biztosítsa. Prágában és Párizsban is biztosak lehetnek abban, hogy ez a szándék, ha őszinte és valóban Prága is bizik benne, — ellenállásra és ellenmondásra seholy sem fog találni. Előfeltétel a teljes jogegyenlőség. Vannak nemzetiségi államok Európában, ahol az ilyen rendezés az állam és a nemzetiségek, sőt egész Európa javára már megtörtént és teljes mértékben sikerült. Senki sem állíthatja azonban, hogy ugyanez, akárcsak megközelítőleg is, már megtörtént volna Csehszlovákiában. Sőt ellenkezőleg. Az egész világ — egyes világnézeti köröket kivéve — folyton sürgeti, hogy szűnjék meg végre az a feszültség, amelyet éppen Prága magatartása idéz elő.

A NÉMET-FRANCIA KÖZELEDÉS JELEI

Párizsból jelentik: Itteni politikai körökben a német-francia közeledés újabb jelének tekintik, hogy Hitler birodalmi vezér és kancellár hosszabb kihallgatáson fogadta Scapini francia képviselőt, a párizsi francia-német bizottság elnökét. Nagyjelentőséget tulajdonítanak annak a küszöbönálló látogatásnak is, amelyet Comert, a francia külügyi hivatal sajtófőnöke tesz Berlinben. Azokat a híreket, hogy már e látogatás során francia-német sajtóegyezmény megkötésére kerülhet sor, nem erő-

A NÉMET KORMÁNY A JÓSZÁNDÉKOK ÖSZINTESÉGÉT KIVÁNJA ÉS JOGEGYENLŐSÉGET A NEMZETISÉGEK JAVÁRA

Berlinből jelentik: A német félhivatalos Deutsche Diplomatisch-Politische Korrespondenz

Kellemes közérzet...

Konkret lépések a posztillatásai megújítására vonatkozóan
NEURALGINE JURIST

a pókhálóvékony
selyemharisnya

A faiskolák és szőlő- oltványtelepek működé- sének szabályozása

A földművelésügyi minisztérium rendelkezése

Bucurestiből jelentik: A minisztérium mellett működő szakigazgatóságok a faiskolák működésére vonatkozólag újabb rendelkezéseket adtak ki. Senkisémet létesíthet faiskolát a minisztérium felhatalmazása nélkül. Ehez a felhatalmazáshoz sok minden szükséges.

Csak azok a személyek vagy intézmények kaphatnak felhatalmazást, amelyek rendelkeznek a megfelelő szakfelszereléssel, u. m. raktárak, oltó-helyiségek, öntöző-berendezés, tartályok, fertőtlenítő berendezések; rendelkeznek megfelelő alany-nyaggal és az oltógalyakat a minisztérium által elismert faiskolákból szerzik be; igazolni tudják, hogy a faiskolának képesített vezetője van.

A felhatalmazási kérést meghatározott minta szerint kell elkészíteni és a megyei mezőgazdasági hivatalhoz (Serviciul Agricol jud.) kell beadni legkésőbb január 15-ig; ugyanakkor ki kell fizetni a hivatal bevizsgáló kiküldöttének napidíját és utazási költségeit. Egy faiskola-tulajdonos sem szaporíthatja a minisztérium által engedélyezett szőlőfajok számát.

A faiskola-tulajdonosoknak két könyvet kell vezetni. Mindkettőt a megfelelő bíróság pecsételi le. Az egyikben a faiskola munkálatait kell bevezetni, a másikban pedig a kereskedelmi forgalmat kell nyilvántartani. Ezeket a könyveket a Szőlőművelési Igazgatóságnál (Directiunea Viticulturii, B-dul Domnitéi No. 1., Bucuresti) lehet beszerezni postai úton is 100 lei beküldése ellenében. A könyveket a rovatok útmutatása szerint kell vezetni, gondosan őrizni és az ellenőrző közegeknek kérésükre felmutatni.

Minden szőlőoltvány eladásnál a nagyobb mennyiséget számlázni kell, a kisebb mennyiséget pedig jegyzéken kell feltüntetni. Ugyanakkor kezelkedni is kell a szállított anyag hitelteliségeért és egészséges állapotáért. A faiskola-tulajdonosok minden évben legkésőbb június 1-ig heterjesztik vásárlóik névjegyzékét. Ezt a minisztérium titokban fogja tartani.

PÁLYAZATI HIRDETÉS

A nagykarolyi Római Katolikus legényegylet nagykarolyi székházában levő vendéglő és lakás bérletére pályázatot hirdet 1938 április 1-re Zárt ajánlatok 1938 január 15-ig dr Nagy Gábor egyesületi ügyésznél adandók be, ahol a részletes feltételek is megtudhatók.

Közéleti állásra is adhatók be zárt ajánlatok.

A nagykarolyi
Római Katolikus Legényegylet
"d. Salaj.

A Csendes Óceán izgalmas drámája

Kühlmann volt német államtitkár érdekes előadása
a világtengerekről

Budapest, december hó.

Érdekes vendége volt a Magyar Külügyi Társaságnak dr Richard von Kühlmann nyugalmazott német birodalmi külügyi államtitkár, volt nagykövet személyében, aki annakidején a bresztlitovszki és bukaresti béketárgyalások során nagy szerepet játszott. Az illusztris előadó a világtengereknek napjainkban való jelentőségéről tartott előadást az Országos delegációs termében, előkelő közönség előtt. Böttevényi Olivér, a társaság ügyvezető-társelnöke ismertette meleg szavakkal az előadó pályafutását, majd von Kühlmann rövid történeti visszapillantás után a Csendes óceán problémájára tért át.

OROSZORSZÁG szerepének ismertetésével kezdte. Japán számára az önálló, távolkeleti orosz hadsereg, különösen a Vladivosztozkából fenyegető légitöltő nagy veszélyt jelent. Az egész japán ipar példátlanul kis helyre van összehúzóva Osakában, Tokióban és Jokohámában. A házak nagyon is éghető anyagból készültek és ezért egy orosz légi támadás óriási károkat okozhatna. Ezért szeretnék a japánok az oroszokat háttérbe szorítani. Oroszország a belpolitikai „tisztogatási akció” következtében nem mer egy esetleges távolkeleti vereséggel számolni és így történt az, hogy a két hatalmas fegyveres erő most szembe néz egymással, de semmi sem enged arra következtetni, hogy egymásnak is támadnak.

JAPÁN ezért inváziós törekvéseivel Kína felé fordult. Érdekes, hogy ezt az inváziós politikát nem is a japán hadsereg vezérkara, hanem középrangú tisztjei követelik. Kezdődött az egész Kórea meghódításával, majd Mandzsukuo elfoglalásával, ez utóbbi ugyan kifelé önálló császárság, de a valóságban ez is japán, csak más cég alatt. Elmondotta az előadó, hogy egy évvel ezelőtt Nankingban volt és akkor látta, hogy Csang-Kai-Seknek kolosszális tehetőségével miképpen sikerült két év alatt szerény eszközökkel hatalmas hadsereget összeállítani Kínából, ebből a kitűnő katonanyagból. A hatalmas japán hadsereggel felérő kínai hadsereget azonban csak hat-nyolc év alatt lehetett volna felállítani. Japán attól tartott, hogy mi lesz, ha majd egy olyan harapófogóba kerül bele, amelyben egyszer Oroszországgal, az angol-szász államokkal és megerősödött Kínával kell számolnia, ezért akarta idejében a harapófogó egyik ágát, Kínát letörni.

AMERIKA tisztában van a japán terjeszkedés óriási veszélyeivel és ezért különös gondot fordít Alaska partjain az Aleuták melletti flottamanőverekre. Amerika nem tűrheti egyrészt, hogy Japán elvegye tőle a kínai piacot, de ugyanakkor van egy olyan tendencia, amely szerint az Egyesült Államok minden konfliktustól távol akarja tartani magát. E különös ellentétet még növeli, hogy Amerika kiismerhetetlen gázzal telt edény, amely bármikor kész

az explózióra. Nem lehet tudni, hogy ennek a minapi amerikai hajó felrobbanásának nem lesz-e az amerikai közvéleményben olyan következménye, amely Amerika passzivitását fel fogja robbantani. Anglia, amely élénken figyeli Amerikát s amelynek óriási ázsiai érdekei forognak kockán, rögtön aktívabb lenne, ha a japán konfliktusban Amerika diplomáciai, sőt esetleg katonai segítségért is számíthatna.

MIT AKAR JAPÁN? Ez a nagy kérdés. Valószínű, hogy a Jangcekiangtól északra fekvő tartományokból akar független államot létesíteni, esetleg Peking fővárossal Mandzsúriához csatolni és Mandzsukuo császárat ültetni ennek az északi Kínának a trónjára. Kérdés azonban, hogy mi lenne ennek a következménye. A kínaiak eddig mindent eltűrtek Japántól. A nagy kérdőjel azonban az, vajjon ez az északi állam független marad-e a déli Kínától és Japán képes lesz-e azt asszimilálni. Japán az elmúlt évtizedekben Angliára támaszkodott és Anglia támogatta is Japánt támaszkodott és Ausztrália és Új-Zéland iránt érdeklődik és ekkor megszakította vele lassanként a kapcsolatát. A nankingi angol követ elleni támadás s az angol hajók elleni merényletek nagyon feszültté tették az angol-japán helyzetet. Már 1925-ben, amikor szó sem volt még a jelenlegi konfliktusról, Anglia megerősítette Singapórt, amely az India felé vezető kapu és Honkongot, amely közel van Japán Formózához. Japánban két felfogás uralkodik az expanzív törekvésekben. A szárazföldi tisztek minél nagyobb partsávot akarnak elfoglalni a kínai tengerparton, míg a tengerészeknek az a véleményük, hogy inkább apróbb flottabázisokra volna szükség az Angliával való leendő küzdelem szempontjából, a holland-indiai és ausztráliai szigetvilág felé vezető gazdag, dél felé vezető úton. Ezért a francia Kokinkina közelében is több szigetet elfoglaltak.

ANGLIA számára egy esetleges japán konfliktus esetén vitális kérdés az, hogy minél gyorsabban el juthasson a kínai vizekre. Itt kapcsolódik bele a Csendes óceán problémájába a Földközi tenger és Vörös tenger kérdése. Az abesszín háború idején Anglia egy ideig arra gondolt, hogy Fokvárost tegye meg flottabázisává, de hamar feladták ezt a tervet, mert Afrika megkerülése egyhónapi veszteséget jelentene. Az abesszín háború óta igen nehézze vált Anglia helyzete az Olaszországgal való feszültség miatt.

Azzal fejezte be nagy tetszéssel fogadott előadását, hogy ma három elkészült nemzet: Németország, Olaszország és Japán küzd az érvényesülésért. A nagy feszültségek azonban ritkán vezetnek háborúhoz, kiegyenlítődnek és ő azt reméli, hogy ez a mostani nagyfeszültség is kiegyenlítődik minden nép jóléte érdekében.

Karácsonyi olcsó elárusítás

1 mtr matt ruhaselyem, divat szinekbenv olt	145 lei most	98 lei.
1 mtr marocain selyem	» 165 » »	109 »
1 mtr divat gyapju szövet	» 145 » »	98 »
1 mtr Angora szövet ujdonság	» 240 » »	159 »
1 mtr 130 cm. széles ruhaszövet	» 290 » »	169 »

Kabátszövetek, barchettek, flanellek, fehérenemű anyagok, vásznak mélyen leszállított árban.

MARKOVITS női-divatáruházában
Nagyvárad, Mária Királyné-tér (volt Bémer-tér.)

HIREK

Központi szerkesztőség, kiadóhivatal
és előfizetés teljesítési helye

Dradea, Strada Regele Carol II. 5

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: **Belföldi:** Egész évre 800, fél évre 400
negyedévre 210, egy hóra 70 lei.

Magyarországon: Egész évre 50 P, fél évre 25 P, negyedévre 15 P
Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepek 24 fillér.

Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037-
Telefon: 27.

Cluj-i szerkesztő: **dr Sulyok István**
Cluj, Piata Unirii 13.

Kéziratokat nem örzünk meg és nem adunk vissza.
Csakis választyételes magánlevelekre válaszolunk.

Időjárás

A bucuresti időjárás-kutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Északi szél, változó felhőzet, sok helyen köd, főként délen és keleten eső, havas eső, a hegyeken hó, a hőmérséklet némileg csökken.

A PÁPA ÉS A SPANYOL ÁRVÁK. Rómából jelentik: Msgr. Antoniutti, a Szentzsák delegátusa a nemzeti Spanyolországi, a nemrég felszabadított Asturiát látogatta meg és Bilbaoban több napot töltött. Meglátogatta azt a néhány bilbaoi papot, akiket a vörös rémuralom életben hagyott és a Szentatya vigasztaló üzenetét közölte velük. Ugyanakkor nagyszegű pénzt is hozott magával, amit a Szentatya az asturiai árváknak küldött.

Mihai nagyvajda — keresztapja egy bánsági román család nyolcadik gyermekének. Timişoara. Saját tud. Stoiia Gheorghe Jebel falubeli községi örököséhez immár nyolcadzor látogatott el a golya. A nyolcadik gyermek keresztapját Károly király megbízásából Mihai nagyvajda vállalta. A keresztelő most ment végbe fényes keretek között. A nagyvajda képviselőként Romescu Victor ezredes, tüzérezredparancsnok jelent meg feleségével és Aneta leányával, képviseltette magát a megyefőnök is. A nagyvajda képviselőjét ünnepélyesen fogadták a járásbeli hatóságok. A keresztelő után Romescu ezredes beszédet mondott és Mihai nagyvajda megbízásából tizezer leit és egyéb ajándékokat adott át az ujjazott apjának. Diszbed zárta be az ünnepséget.

Önt is meghívjuk karácsonyi kiállításunk megtekintésére
üveg, porcellán, evőeszköz, ajándékok, csillárok

Deutsch K. I.

Nagyvárad, Nicolae Iorga-u. 4.

Vételkényszernélküli szabad bemenet!

MILYEN NAPOKON SZÜNTELENEK A KÖZHIVATALOK ÉS AZ ISKOLÁK. Bucurestiből jelentik: A minisztertanács elnöksége megállapította azokat az ünnepnapokat, amelyek a közhivatalok és az iskolák számára elrendelt. Május hó 1-én és december 1-én az iskolákban csak akkor tartanak szünetet, ha a nemzetnevelésügyi miniszterium ezt esetről-esetre elrendeli. A többi törvényes szünetnap a következő: január 1, 6, 7, 24, február 2, március 25, húsvétkor 5 nap, április 23. Áldozásnapok: húsvétkor 15, május 10 és 21, június 8 és 29, augusztus 15, szeptember 8 és 14, október 18, november 8 és 21, december 6 és karácsonykor 4 nap.

MEGHOSSZABBÍTOTTÁK A VASUTI NYUGDÍJASOK UTAZÁSI IGAZOLVÁNYÁT. Bukarestből jelentik: Az államvasútak igazgatósági tanácsa meghosszabbította a vasuti nyugdíjasok és hozzátartozóik utazási igazolványait 1938 április 1-ig. Ugyanilyen meghosszabbítást engedélyezett a hadirokkantaknak is.

* Ha le akar fogyni, igyék reggel, délben és este egy-egy harmad pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet, mindig kétórával az étkezés után. Kérdezze meg orvosát.

A temesvári piarista főgimnázium igazgatójának gyászja. Temesvár. Saját tud. Sulyos csapás érte P. Tóth Lajost, a piarista főgimnázium igazgatóját, rendi asszisztent. Édesanyja, özvegy Panyik Tóth Jánosné született Dancsó Rozália Szentesen nyolcvanadik évében meghalt. Gyászolják fiai, Panyik Tóth Demeter dr, vármegyei árvaszéki elnök és P. Tóth Lajos, temesvári piarista igazgató. Az utóbbi iránt városszerte nagy részvét nyilvánul meg.

GRÓF MAJLATH GYÖRGY A SZENT ISTVÁN TÁRSULAT ÚJ ELNÖKE. Budapestről jelentik: A Szent István Társulat igazgató-választmánya pénteken tartotta meg elnökjelölő ülését. Erdőssy Károly alelnök előterjesztése alapján a püspöki kar óhajának figyelembevételével és az elhunyt gróf Zichy Aladár elnök kívánságával megegyezően, az igazgatóválasztmány a Szent István Társulat elnökévé gróf Majlath György felsőházi tagot, az igazgatóválasztmány régi tagját jelölte. Az ülés során a választmány hálás köszönettel vette tudomásul, hogy dr Serédi Jusztinián bíboros hercegprímás gróf Zichy Aladár elhunyt alkalmával személyesen nyilvánította részvétét.

Titkos villanyvonal miatt — hathavi fogház. Temesvár. Saját tud. Buzás István villanyszerelő ellen feljelentést tettek a városi villanytelepen, hogy az árammérőn át vezető huzallal csak lakása egy részét világítja, különben titkos vezeték is van lakásában s így a villanytelepet megkárosítja. A villanytelep emberei megjelentek Buzás lakásán, felbontották a falat s valóban rejtett villanyhuzalt találtak. A villanytelep a bírósághoz fordult és Buzás megbüntetését, valamint huszonhatezer leinyi kártérítést kért. A járásbíró tárgyalta az ügyet. A szerelő azzal védekezett, hogy régi, használaton kívül helyezett huzal volt a lakása falában. A járásbíró hat-havi fogháza és a kívánt kártérítés megfizetésére ítélte.

„LESZERELNEK” AMERIKÁBAN A GYERMEKSZOBÁK. Newyorkból jelentik: Roosevelt elnök felesége mozgalmat indított a gyermekszobák leszerelésére. Felszólította az amerikai anyákat, hogy ne vegyenek gyermekeiknek háborús játékokat karácsonyi ajándékkul. Ő maga jó példával jár elől ezen a téren és ólmokatonák, puskák és kardok helyett kitömött állatokat vett két unokájának.

* Szépséget ajándékozni. Lehet szépséget ajándékozni? Igen. Minden üveg Scherck vízben benne van. A Scherck arcvizben nem csajódik. Az arcórt egészségesé teszi, megtisztítja, meri a pórusok mélyére hatol, feloldja a mitesert és minden tisztátalanságot, élénkebbé teszi az arc vérkeringését és megakadályozza az időelotti öregedést.

„Mott”

sarok

Kár, kár Varga Pál,

hogyan nem **Mott**-ot ittál!

ELNÖKÖT VÁLASZT A BÁNSÁGI EGYHÁZMEGYEI ISKOLATANÁCS. Temesvár. Saját tud. Pacha Agoston dr megyéspüspök kedd délutánra összehívta az egyházmegyei iskolatanácsot. A gyűlés tárgysorozatán a tanács elnökének megválasztása is szerepel. Az elnök tisztségébe Blaskovics Ferenc nagypapost halálával megüresedett s azt most választás útján újra betöltik.

Tizenöt napos fogházra ítélték egy református lelkészt. Szatmár. Saját tud. Régen húzódo perben hirdetett ítéletet a szatmári törvényszék büntető tanácsa. 1934 június 8-án, a nemzeti ünnepel kapcsolatban hálaadó istentisztelet volt a szatmárhegyi református templomban. Peleskey Sándor református lelkész szentbeszédet mondott, míg Magos Árpád segédlelkész az orgonakísérettel látta el. Istentisztelet végén Peleskey Sándor elhagyta a templomot, Magos pedig a záró akkordokat játszotta. A templomban maradt iskola gyermekek Pinte Augustinné tanítóné feladására elénekelték a himnuszot anélkül, hogy erről a lelkészek állításai szerint — az egyházi köröket előzőleg értesítették volna. A csendőrmester Peleskeyt a templom elhagyása miatt és Magost az orgonajátékért nemzetgyalázzal vádolta. Az ügy először a hadbíróhoz került, ahonnan azzal az indoklással, hogy Szatmárhegy kívül esik a határon, a törvényszékhez tették át az iratokat. Egy sereg mentőtanu vállomásával szemben Iacob Paul csendőrmester azt állította, hogy a himnusz elénekléséről szóval értesítette Peleskeyt, aki úgy látta, nem szentelt neki elég figyelmet. A törvényszék két-napi tárgyalás után péntek délután hirdetett ítéletében Peleskeyt bűnösnek mondta ki és tizenöt napos fogházra, valamint ezer lei perköltség megtérítésére ítélte. Hivatali és polgári jogainak felfüggesztését, az enyhítő körülményekre való tekintettel, mellőzték. Magos Árpádot felmentették a vád és következményei alól. Peleskey Sándor a táblához fellebbezett.

* OLCSÓ CUKROT kapnak a Hangya tagjai

„Lebukott” a szélhámos Orboy grófnő

Párizs, december hó.

— Parancsára, grófnő, mindenről pontosan gondoskodni fogunk! — s a nagy párizsi szálloda igazgatója a legnagyobb udvariassággal kíséri előre megrendelt lakosztályába az előkelő hölgyet. Mert Orboy grófnő sokat ad a külsőségekre, amit bizonyít az, hogy a legszebb lakosztályt foglalja le.

Az első pillanattól fogva központja a nagyvilági szállodai életnek. A legválogatottabb ételeket szolgáltatja fel, cserélt tart, mint valami uralkodó hercegnő, mindenki előkelőségének, varázsának hatalma alatt áll. De egy napon szétfoszlik az egész varázs. Orboy grófnő eltűnik, olyan hirtelen, mint ahogy felbukkant és soha többet nem hallat magáról. Csak a nagyszegű kifizetetlen hátra-hagyott számlák tanuskodnak róla, hogy a

grófnő felültette a nagy párizsi szálloda igazgatóságát.

A párizsi rendőrség minden kísérlete, hogy a raffinált szédelgőnek nyomára bukkonjon, csődöt mondott. Ehelyett újra, meg újra ismétlődik az eset: mert akármennyire óvatosak is a szállodaigazgatóságok, újra, meg újra belesznek a csapdába és pedig éppen a legelőkelőbbek. S a szédelgő nő kétségtelenül mindig a misztikus „grófnő”. Ujra meg újra ugyanaz az eset: Elegáns autóban a szálloda elé hajt egy elegáns hölgy, kinyitja a legelőkelőbb szobákat, fényben, pompában él, csak ami a legdrágább és legjobb és egy szép napon hirtelen eltűnik. Természetesen mindig más néven jelenti be magát, de mivel a legregibb, legtiszteltebb történelmi neveket váiasztja, senki se gyanakszik. Csak amikor a madár elrepült, jönnek rá a szélhámosokra.

És minden nyomozás hiábavalónak bizonyult. A napokban azonban Neully rendőrbiztosa, aki a klasszikus Cassius nevet viseli, megtudta, hogy a kalandornő, aki legutóbb Neully egyik szállodájában szélhámoskodott, programszerű eltűnése előtt nagy zajt ütött, mert drága pekíngi kutyája eltűnt.

Erre alapította számítását Cassius ur. Hirdetést tett közzé a lapokban, hogy egy ilyen kutyát talált a rendőrbiztonságon tulajdonosa átveheti. És az ál-Orboy grófnő aki annyi raffinált csalást és szélhámoságot követett el, bedőlt az átlátszó csalatnak. Jelentkezett a kutyáért s azonnal letartóztatták. Kiderült, hogy többször büntetett s Franciaországból kitiltott olasz nő, Tauri Emilia. S most hosszabb ideig eltűnődhet rajta, milyen ostobaságot követett el, mikor pekíngi kutyát vett.

TYP

A legjobb hajtó

**A legkedvesebb
karácsonyi meglepetés**
1 pár jó meleg
házcipő
Reichard
cipőáruházból.

HUSZEZER PENGŐVEL ELTÜNT EGY BUDAPESTI FANAGYKERESKEDŐ. Budapestről jelentik: A főkapitányság pénteken rádiógramban értesítette Európa összes rendőrségeit, hogy a budapesti rendőrség keresi *Benedek* László fanagykereskedőt, aki két másik fakeskedőtől huszezer pengőt vett fel faszállításra és azóta eltűnt. Magánnyomozás során kiderült, hogy Benedek hosszabb idő óta egy kártyaklubba járt, ahol állandóan vesztett. Valószínű, hogy a huszezer pengőt is elkártyázta.

A „*Liszt Ferenc Ének- és Zenekar*” férfi- és vegyeskara 1937. december 26-án délután 5 órakor a nagyváradi-olaszi plébánia-templomban (Barátok temploma) karácsonyi hangversenyt rendez. Vezényel és az 1. és 5. számot előadja Andrásfi Ede zene tanár, a Romániai Magyar Dalosszövetség országos karnagya, orgonán kísér Lehoczy József, az olasz plébánia-templom orgonistája. Belépés díjtalán. Tiszteeljék a templom csendjét. Kérjük a tetszésnyilvánítás mellőzését. Műsor: 1. Rinck: Ünnepi előjáték F-dur. Bach: Pastorale F-dur. Orgona-szólo. 2. „A kis Jézus megszületett, örvendjünk...” Pásztor dal Volly István peregi gyűjtéséből. Vegyeskar, Zsaskovszky József átirata. 3. „Mennyből az angyal...” Unisono férfikar. 4. A Caldara (1670-1736): Karácsony: kánon, 4 hangra. („Zeng már az égi dal...”) Vegyeskar. 5. Rinck: Fuvolaverseny, orgonára. I. Allegro maestoso. II. Adagio. III. Rondo. 6. Ó gyönyörű szép titokzatos éj... Karácsonyi Oltárszentségkánon 2 hangra, orgonakísérettel. Gimesi gyűjtés, 1844. Vegyeskar. Cz. Lovich Ilona szövege. Bárdos Lajos átirata. 7. „Dicsőség mennyben az Istennek...” Unisono férfikar. 8. Ismeretlen szerző, 1607: „Zengjétek a Szűz gyermekét...” Vegyeskar. Kerényi György fordítása. 9. Rossini: Pastorale és Ünnepi utójáték. Orgona-szólo.

TÁVIRATKÉZBESÍTŐKNEK NEM KELL KAPUPÉNZT FIZETNIÜK. Temesvár. Saját tud. A rendőrség hirdelményben közölte a háztulajdonosokkal és házmesterekkel, hogy a postai közegektől, akik záróra után jelennek meg és táviratot, expresszlevelet, stb. kézbesítenek, kapupénzt nem lehet követelni.

Kiadók egy- és kétszobás lakások, villany vízvezeték és kerttel, a Sirul Minelori (Banva sor) villamos megállónál. Érdeklődni lehet Riba Oscar főkönyvelőnél. Nagyváradon. Vasúti Vasút.

Karácsonyi nagyvásár a Bánágban. Temesvár. Saját tud. A most tartott karácsonyi nagyvásár igen gyengének mutatkozott. Jóformán csak exportőrök vásároltak. Görögországba öt vagon szarvasmarha, Olaszországba három vagon hízlalt ökör, Palesztinába hét vagon élőállat kerül kivitelre. A hízlalt ökör párjáért huszonkilencezer lejt is fizettek, ha súlya a tizenkét mázsát meghaladta.

**Nőikabátok,
ruhák**
idény utáni
olcsó árban
RÓNA
Nagyvárad, saspalota.

Zürichi zárlat. Párizs 14.68 fél, London 21.61, Newyork 432.50, Brüsszel 73.47 fél, Milánó 22.72 fél, Amszterdam 240.45 fél, Berlin 174.27 fél, Bécs — schilling 31.60, Prága 15.19 fél, Moszkva 81.80, Belgrád 10, Bucuresti 325.

A NAGYVÁRADI KERESKEDELMI CSARNOK KÖZLEMÉNYE A VASÁRNAPI MUNKA-SZÜNET FELFÜGGESZTÉSE TARGYÁBAN. A munkaügyi minisztérium intervencióink folytán kiadott rendeletében megengedte, hogy a mai napon, vasárnap az összes üzletek nyitva tartanak. A belügyminisztériumnak az italmérésekre vonatkozó és a rendőrség által már közölt rendelkezése minden változtatás nélkül érvényben marad. — A Fűszerkereskedők Egyesülete elnökségének a mai napra összehívott ülése a munkaszünet felfüggesztése folytán elmarad.

ROBINSON ELTŰNÉSÉVEL KAPCSOLATBAN UTLEVÉLHAMISÍTÓ BANDÁT LEPLEZTEK LE. Newyorkból jelentik: Beszámoltunk Robinson amerikai író eltűnéséről. Az amerikai kormány erélyes felszólítására a szovjet hatóságok kiderítették Robinson titokzatos eltűnését. Robinson állítólag kémkedés gyanúja miatt fogságba került. Utlevele hamis volt. A további kutatások folytán az amerikai hatóságok utlevélhamisító bandát lepleztek le, amely rendszeresen gyártotta Szovjet-Oroszországba és a vörös Spanyolországba szóló hamis utleveleket. Ez a banda készítette Robinson és felesége utlevelét is s az amerikai író és feleségét e hamis utlevelek miatt tartóztatták le.

**Sportol a gyermeke?
Vegyen neki**

**korcsolya-cipőt
vagy
ski-cipőt**

Reichard

cipőáruházában Nagyvárad

Halálrazuzott a tolató tehervonat egy tisztviselőt. Temesvár. Saját tud. Megdöbbentő szerencsétlenség történt a helybeli gyárvasúti pályaudvaron. Gersch Henrik, a Vesta petroleum-lerakat 38 éves tisztviselője az egyik sín páron levő petroleum-szállító vasúti kocsit akarja megtekinteni és amikor a sínre mentén haladt, nem vette észre, hogy háttüligott néhány vagon tolatnak. A mozdony által előkötött vagonon kapaszkodó fékező kiáltását nem hallotta, mivel nagyotthaló volt s csak akkor vette észre mások intéséből a veszélyt, amikor a vagon már közvetlen közelébe ért. Már késő volt, nem tudott elugrani, mert kabátja beleakadt a kerékbe. A következő pillanatban Gersch Henrik a földre ruhant és a fölötte elhaladó vasúti kocsik halálra zúzták.

**A régi gazda,
rég szellemében**

Pazarul disztett, gazdag és csillogó karácsonyi kirakatával ott tündökölt a Pap drogéria a főutcai üzletek során és ott emelj most is fényben, tekintélyben, üzleti hírnévben a kereskedő város színvonalát. Pap Károly, a drogéria tulajdonosa, akinek halála fiatalágában valóban tragédiának számított és mélyen megdöbbentett mindenkit, ki ismerte őt, olyan szeltemben vezette ezt az üzletet, amivel csak a ismerést, népszerűséget, jóhírnevet szerzett. Ezt a szellemet s a kereskedői fantáziának ötletességnek azt a bő és színes áradását, amely a Pap drogériát meg a reklámban is jellemezte, az üzlet gazdagon felszerelt raktárával együtt örökségképpen átvette Pap Károly özvegye is, aki most a férjétől elsajátított stílusban tovább vezeti a drogériát.

Az árak ugyanazok, a kipróbált és jóminőségű portékák, amik a Pap drogériát mindenkor jellemezték. A kiszolgálás most is olyan figyelmes, körültekintő, gondos és udvarias, mintha csak a személyzet magán érezné a gazda figyelő és irányító tekintetét. A kereskedői tisztesség pedig, amely annyira szilárd alapja volt ennek az üzletnek, olyan örökség, amit Pap Károly szelleme parancsol továbbra is.

A Pap drogéria így várja pazar kirakattal, gazdagon felszerelt üzlettel a karácsonyi vásár közönségét és ez a közönség most is éppen olyan kiszolgálásban részesül ottan, most is olyan megaláztatással fog elávozni az üzlethől, mint amikor Pap Károly ismerős és szimpatikus alakja üdvözölte az üzletajtóban.

Pap Károly, aki mindig szíven viselte ennek az üzletnek a sorsát, decemberi éjszakákon talán most is szemlét tart üzletében és a karácsonyi hangulatban disztett kirakat fölött, hogy megigazítsa a felborult parfümös flakont és saját kezemozdulatával szépítgesse a kirakatot.

* **Főtájé, idegesség, hypochondriás állapotok** gyakran a legrövidebb idő alatt megszűnnek, ha bélműködésünket reggelenként éhgyomorral egy kis pohár természetes „*Ferenc József*” keserűvizzel elrendezzük. Kérdezze meg orvosát.

SZÍNHÁZ

A Thalia-színház ünnepi előadásai

Karácsony első napján kezdi meg kilenc napra terjedő vendéjátékát a Thalia társulata. A műsoron ezúttal három újdonság szerepel. Bókay János „*Szakits helyettem*” című ragyogó vígjátéka változatlanul táblás házak előtt fut, noha december 8-án már századik előadását érte meg a Belvárosi színházban. Lakatos László nagyhatalmú színműve, a *Láz*, a múlt héten érte meg a Művész Színházban a 75-ik előadást és változatlanul zsúfolt házak előtt kerül színre. A harmadik újdonság Vaszary János és Eisemann Mihály nagyszerű, hallatlanul mulatságos zenés vígjátéka, „*Egy vidám éjszaka*”, amelyet Szilveszterkor és újévkor fog játszani az együttes.

A részletes műsor a következő:

December 25-én, szombat délután 3 órakor: **Della.** (Olcsó helyárakkal.) — Délután 6 órakor: **Egy pohár víz.** (Rendes helyárakkal.) — Este 9 órakor: **Szakits helyettem.** (Bókay János nagyszerű vígjátéka. Erényi Böske, Harmath Jolán, Mészáros Béla, Tóth Elek, Lantos Béla, Deésy Jenő, stb. felléptével.)

December 26-án, vasárnap délután 3 órakor: **Fülönös szerelem.** (Olcsó helyárakkal.) — Délután 6 órakor: **Szakits helyettem.** — Este 9 órakor: **Szakits helyettem.** (A Katolikus Körben.)

Hétfő délután 3 órakor: **Eltvedt báránnyak.** (Olcsó helyárakkal.) — Délután 6 órakor: **Szakits helyettem.** — Este 9 órakor: **A láz.** (Lakatos László izgalmas színműve. Fényes Alice, Erényi Böske, Harmath Jolán, Hegyi Lili, Mária Éva, Nagy István, Tóth Elek, Báza Éva, Mészáros Béla, Lantos Béla, Szabados Árpád, Deésy Jenő stb. felléptésével.)

Kedd este 9 órakor: **Láz.**
Szerda este 9 órakor: **Láz.**
Csütörtök este 9 órakor: **Láz.**

Péntek este 9 órakor: **Egy vidám éjszaka.** (Vaszary János és Eisemann Mihály zenés vígjátéka. Előadás végén pezsgő és malac sorsolás.)

Péntek éjjel fél 12 órakor: **Egy vidám éjszaka** (Előadás végén pezsgő és malac sorsolás.)

— **Jegyek elővételben keddtől kezdődőleg már válthatók a színház baloldali pénztáránál naponta délelőtt 11—1 és délután 4—6-ig.**

A legszebb karácsonyi a,ándék

1 pár

hőcípő

Reichard

cipőáruházból.

Szeekesatái üzenetek

T. M.-né. Ezen a kis versen aztán igazán nem látszik meg, hogy a nagymama, aki írta, a 80 éven túl tapossa immár az élet ösvényeit. Gratulálunk hozzá. Valóban olyan, mint néhány száz róza, amelyen egy lehetetnyi hervadás rezeg és — a múlt század illatát lehelj felénk. Az a hang, az a stílus és az a szellem, amely akkor divatozott a szalonokban. Ime a nagymama verse:

Rózsákat kaptam születésnapomra

Szomorú a sorsuk!
Elhervadt a róza az én kis szobámban
Mióta itt élek bús magánosságban —
Elhagyatottságban.

De ha visszajönnél
S meglátnálak újra —
Feléledne, kivirulina kis szobámban
Az elhervadt róza... (T. M.-né)

E. L. Keziratát, sajnos, nem használhatjuk. — **Kereskedő.** A vasárnapi záróra rendeletet ma közölték hivatalosan, lapunk hírvonatában olvashatja. — **M. J.** A kéziratokat nem közölhetjük. Tessék velük szepirodalmi laphoz fordulni. — **Miskolczy István.** Kérjük, hogy lakhelyét és pontos címet postafordultával közölje velünk.

EZ MARAD CSAK

Gyerekemlék, Kis Gyarmat,
Pár paraszti szív virágát
Meglocsoló friss harmat.

Jókedv, Gyerünk csúszkálni!
Huszár Zsófi ablakában
Egy-két cserép muskátli.

Rétek, fűzák, Rábatáj.
Csendje őrzi hű szívvel,
Síromban is rámtalál.

A világban nem jártam,
Csak a szomszéd rózsakertben
Rózsatökre vigyáztam.

Nem érdem ez, nem világ
História: hogy egy falu
Kiskertjében nyílni lát.

Ez maradt csak: Kis Gyarmat.
Pár paraszti szív virágát
Meglocsoló friss harmat.

KOCSIS LÁSZLÓ.

Ajándékozzon szépséget

Hát lehet-e szépséget ajándékozni? Igen!

Minden egyes üveg Scherk arcvizben

benne rejlik. Tegyen egy üveg

Scherk arcvizet a karácsonyi

asztalra! Hosszu hetekre aján-

dékozz örömeit. Üvegek à Lei 62"

103" 164" 300" 475"

Assisi Szent Ferenc és a női lélek

Az assisi-i nagy Szent élete világosan és áttetszően folyik le szemeink előtt. Krónikásai hűségének és buzgalmánának köszönhetjük, hogy követni tudjuk léptei nyomát, hogy ismerjük a világtól való csodálatos elfordulását, szent cselekedeteit, angyali türelmét. Isten minden teremtménye iránt és azt a csaknem transcendens szeretetet, mellyel meghódította a hétszáz év előtti világot. Ez a szeretet sugárzik felénk minden kegyesen feljegyzett szavából és tettéből. Minden megnyilatkozása örök életet fakaszt és örökzöld koszoruban még ma is összefűz bennünket akkori testvéreinkkel.

Fiatal korában Assisi Szent Ferenc, erős ifjú kézzel egymaga hordozza össze a nehéz téglákat, hogy az Ur Jézusnak egy roskadozó kápolnáját saját erejéből újra felépítse. Így rakott egymásra, egész életén át — a vége felé a Megváltó szenvedéseitől átfurt sebes kezével — téglát téglára, hogy felépítse azt az egy, az egész világot átfogó, soha el nem dülő templomot, melyet fiainak és ezeken keresztül mindannyiunknak örökre hagyott. Eközben dalolva járta be Umbria lankás zöld lombjait, magasra tartva a lobogót, melyen hívója a „Sancta Paupertas” képe ragyogott. Ennek volt jegyese, lovagja és hírnöke. Egyszerű, közvetlen, gyakran akadozó szavával ennek dicsőségét hirdette. Eleinte, szürke csuhájában, mezitelen lábakkal, egyedül járta be szülőföldje határait. Sokan voltak, kik kegyes bolondnak tartották. De hamarosan akadtak társai: Ifjak, kiket megihletet az egyszerű szavakba foglalt isteni ige, az alázatosság, az önmegtartóztatás és mindenekfelett az a semmi által, soha el nem homályosítható angyali vidámság, mely csodás lelkének csodás szülőtte volt. Az ő éneke nem egyeknek szólt, hanem mindenkinek, egyformán beszélt barát-hoz, ellenséghez, püspökhöz és latorhoz és egyformán melegítette minden ember szívét, felgyújtván benne az elrejtett isteni szikrát.

Ez a szikra gyúlt ki egy fiatal nő lelkében is. Egy szép előkelő leányban, akit ellenállhatatlan mágnes erejével vonzott magához a szent-séges inség, melyet Ferenc hirdetett. Ő is lemondott a világról és ennek pompájáról, ellene szegült szülei hű kívánságainak és bizakodóan és bátran felkereste Ferencet és társait szegényes odujukban: „Társul szegődöm én is hozzátok — mondta — testvéretek akarok lenni és a szent szegénység leánya.” Szent Ferenc ekkor levágta a leányzó dús hajfonatait és elvezette egy közel zárdába. Ő volt Klára, a későbbi áldott szent, aki megalapította a Klarissa-rendet, mely csak ugyan ikertestvére lett Szent Ferenc rendjének, miként ő maga a női Szent Ferenc lett. Nem volt áldozat, melytől visszariadt volna, sem megaláztatás, melynek boldogan alá nem vetette magát. Nőjessége és engedelmessége az, ami szent életén felül, annyira vonzóvá teszi őt előttünk, mint a földi anyánk, a szegény asszonyai előtt. Őda

adta szívét Szent Ferencnek és utolsó lehelletéig rendületlenül kitarított a meredek, sziklas uton, melyet ez megjelölt neki. Szenvései és nekülözési borzasztóak lehettek. A San-Damiano-i kis zárdába, melynek főnöknője volt, behatoltak ellenséges hordák, pusztulás, veszedelem és éhség. Az ő ferences lelke mindezekkel diadalmas csatát vívott. De mi is volt mindez ahhoz képest, amit magáért Szent Ferencért, mesteréért, atyjáért, elele tengelyéért szenvedett. Előfordult, hogy hónapokig, sőt évekig nem látta, csak cellája ablakából követhette, amint ezer vesztély között, tengereken és poganyokon át vitte győzelemre Ura Istene és a szent Szegénység zászlaját. Asszony módjára megerezte, hogy a gyenge test nem tarthat soka lépést a lángoló lélekkel.

Megható olvasmány Klára szíve vagyja, melyei kérlette Szent Ferencet, hogy egyszer, csak egyetlenegyszer ulne le vele egy asztalhoz szerény lakomájukat elfogyasztani. Szent Ferenc még ezt is megtagadta, ő csak a mennyek országának élt. Végül társai szemrehányásokkal illeték: „Atyam úgy gondoljuk, hogy ez a ridegség Klárával, szent leányoddal szemben nem isteni könyörületeség.” Ekkor engedett — a kemény földre terítettett, ez volt a közös asztal, de aztán felolvadt a lelke és olyan taplalékokat nyújtott vendégének, amilyenben a földön keves nőnek volt része. Azt írja a krónikas, hogy akkor olyan bőséges volt a lelki vigasztalás, hogy más etelhez nem is igen nyúltak.

Szent Klára életének ez lehetett legboldogabb órája. Ezután már csak szenvedés és fájdalom következett.

Egy napon bekopogtattak ajtaján. Szent Ferenc volt — csaknem a végsőkig kimerülve, lazasan, gyengén, betegén. És ez egyszer ő engedelmességet leányának, Klárának — elfogadta gondoskodását, szent szeretetét, apolasát. Mikor kissé jobban lett, kiült a zárda piaci kertjébe és ott kínjai és fájdalmai közepette, felemelte gyenge kezét az Egre és elkezdett dalolni, mint régen, Teremtőjének nagyobb dicsőségére. Ott ajándékozta meg Klárat és az egész világot a

TESTA

A legbiztosabb hűlés ellen

legszebb hálaadó imával, mely valaha halandó ajkáról felszállt a mennyekbe. Majd társára támaszkodva, megáldotta San-Damianot és lakót és folytatta szenvedésének utolsó utját Assisi felé.

Szent Klára azután újra sokáig nem hallott róla és súlyos gond emésztette. Végre jött tőle üzenet: „Testvérem, Klára, így hangzott az üzenet, nyugodjék meg lelked, mert látni fogsz még haló poraimban.” Ez volt minden.

Szent Ferenc betartotta ígérését. Halála órájában meghagyta fiainak, hogy mielőtt eltemetnék, vigyék el tetemét San-Damiano, vigasztalásul Szent Klárának és a szent asszonyoknak, kik vele laktak. Így történt és így találkoztak utoljára. Szent Klára 40 évvel élte túl mesterét. Mindvégig San-Damianóban maradt — szigorú klauzurában, kötelességeinek és emlékeinek élve, a viszontlátás boldog tudatában. Türelmesen várta, hogy Szent Ferenc, leszállva hozzá az égi seregekből, magával viszi lelkét az örök üdvösségbe.

A San-Damiano-i kis zárda csaknem régi alakjában maradt ránk. Egy barátságos, szelíd-arcu apáca mutatja a mélyen fekvő kápolnát, a szent alapító nő szobáját, a refectoriumot és a liliputi kertecskét, melyben először hangzott fel Szent Ferenc „himnusza a naphoz”. Mialatt elgondolkodva álltam e megszentelt helyen, feltámadt bennem a múlt és megérintett Szent Klára lelkének közelsége. „En is csak olyan nő voltam, mint te”, ezt véltem hallani, légy bizalommal hozzám. Szent Ferenc a te atyád is, nemcsak az enyém, ő minden hívő női léleknek atya, minden töredelmes szívnek a megvigasztalója. Eszembe jutottak éppen Szent Klára emberfeletti szenvedései. „Azért volt szigorú hozzám, mert szeretett, azért tartott távol a boldogságtól, mert csak ezáltal vezethetett az égbe”, hozta felém az esti szellő a magyarázatot: „a szenvedés vezet az örök boldogsághoz, gondoldj arra, hogy ő maga mit szenvedett és hogy még ezt is keveselte!”

Ezeket a szavakat hallottam San-Damiano-ban egy csendes nyári estén és ugyanezeket hallom azóta valahányszor belépek egy ferences szentélybe. Iparkodom magamévá tenni Szent Klára szent intelmeit. Gyarlóságunk a mai megváltozott világ fergetegében ne sodorjon el bennünket, gyenge nőket, az assisi-i nagy Szent oltalmazó karjai mellől. Ha lecsap reánk az élet viharja, meneküljünk Szent Ferenchez és az ő áldott szigorához női gyengéinkkel szemben. De mindenekfelett a szeretetéhez, mely mélyebb, mint a tenger és olyan örök, mint az örök élet..

(-y. -a.)

A Washington-szobor előtt

Egy skót ellátogat Amerikába. Eppen Washington George szobrát nézi. Egy amerikai áll mellette s megszólal:

— Ez nagy és jó ember volt. Soha egyetlen hazugság ki nem jött a száján!

— Persze, persze! — vélte a skót. — Önök amerikaiak valamennyien az orrukon keresztül beszélnek!

Mégsem lesz bukaresti katolikus magyar egyházközség

Bucuresti, dec. hó. Néhány héttel ezelőtt megírtuk, hogy a bukaresti katolikus magyar-ság képviselői küldöttségileg megjelentek Cisar érsek előtt és arra kérték, engedélyezze a háború előtt eredményesen működött bukaresti katolikus magyar egyházközség felállítását. A küldöttség terjedelmes emlékiratot nyújtott át az érseknek, csatolva az egyházközség alapszabálytervezetét, amely a régi egyházközség alapszabályainak a megváltozott viszonyoknak megfelelő átdolgozása volt. Ennek a jóváhagyását kérte a küldöttség s egyben azt, hogy a magyar katolikusok hitbuzgalmi és művelődési céljainak szolgálatára magyar pénzből épült brailai katolikus ház eladásából befolyó összeg magyar paplak és plébánia építésére fordítsák Bukarestben.

Az érsek, mint megírtuk, nagyon szívélyesen fogadta a küldöttséget és nemcsak az egyházközség működésének engedélyezését ígerte meg, hanem a brailai ingatlan vételárának az épület eredeti céljának megfelelő felhasználását is, sőt magas közbenjárását arra, hogy a Szent Ilona templom mellett álló egykori magyar iskolaépületet az egyház az államtól katolikus magyar tannyelvű iskola létesítésére bérelje ki.

Katolikus magyar körök úgy Bukarestben, mint Erdélyben is nagy megnyugvással fogadták Cisar érsek ígéretét, mert általános a meggyőződés, hogy Bukarest mintegy 30.000 magyar katolikus lakosának nagyrésze elveszett úgy magyarság, mint pedig a katolicizmus számára mindaddig, amíg külön egyházközségi szervezet nem gondoskodik tömörítésükről és magyar katolikus szellemben való vezetésükről.

És mindenki bizalommal várta a végleges döntést, amelyet az érsek a benyújtott emlékirat és az alapszabálytervezet áttanulmányozása utánra ígért.

A katolikus magyar férfiliga vezetősége azonban, amely az ügy intézését kezébe vette, heteken át hiába várta a főpásztor válaszát. Kedden aztán a férfiliga elnöke, Blaskó Pál mérnök és alelnöke, Sándory Mihály dr ügyvéd felkeresték Cisar érseket, hogy intézkedéseiket kérjék a háború előtt érseki jóváhagyással

törvényes keretek között fennállott és soha fel nem oszlatott egyházközség működésének a folytathatására.

Az érsek válasza azonban nagy meglepetésre, elutasító volt.

— A katolikus magyar egyházközséget, — mondotta — nem lehet megszínálni. Szervezenek az urak vallásos egyesületet az érseki jogi személyiségének alapján és védelme alatt. S ez az egyesület módot fog önknek nyújtani minden irányú egyházas tevékenységre s magyar hittestvéreink gyámolítására.

Cisar érsek egyúttal közölte a katolikus magyar férfiliga vezetőivel, hogy a brailai ingatlan eladása körül nehézségek merültek fel,

Karácsonyra

legszebb, legizlesebb

ajándékot

vásárolhat nálunk, mert árban, minőségben mindenki megelégedésére

adunk

kölnvizet, parfümököt, diszkazettákat, poudriereket, kozmetikai szereket és az összes droguériai cikket

Pap Droguéria

Nagyvárad, B-dul Reg. Ferdinand 9.

Telefon: 656.

Az elveszett drachma

Paule Régnier személyében új regényirónő mutatkozik be a magyar közönségnek: új név, amelyet az irodalmi kritika a legtöbbet ígérő katolikus tehetségek közt emleget. Mert Paule Régnier neve csak nálunk ismeretlen. Franciaországban sikerek és viták tapadnak már hozzá: sikerek, amelyeknek az 1934-i francia „Prix Roman” volt, amelyet az irónő most magyar fordításban megjelenő regényével, Az elveszett drachmával nyert el.

Egy boldognak látszó házasságot nyugalmassal akkordjai nyitják meg Paule Régnier regényét. Hadrian Mihály, a kitűnő sebész és felesége, Adé, nyaralni mennek. De a munkájában felőrölt férfi mögött ottvan már az átélt világháború, a tudományba vetett hitnek összeroppanása, ottvan az a metafizikai keresés, amely miatt az asszony tréfálkozva sokszor nevezte pályát teveszett aszkétának, misztikus pogánynak az urát. A férfit nyugtalanság űzi, nem tud egy fürdőhelyen, egy faluban sem hosszabb ideig megmaradni, amíg el nem jutnak Evolayne-ban, ahol a bencések híres kolostora áll. Ebben a kolostorban élt az orvosnak gyerekkori barátja, páter Athanáz. A kolostor ódon érdekessége vonzotta ezt a nagy világban élő modern házaspárt, akik olvasták Huysmans könyvét s tudák, hogy Szent Benedek rendje mennyire felkarolja a vallásos életnek ceztikumát.

De a liturgiának és a rítusoknak szépségén túl valami más is megérintette az orvosnak a barátját, amelyet a háborúban a betegek között is annyira megkínzott a halál látomása. Érti, hogy itt a szerzetesek számára nincsen halál, az Örök évelőségben élnek ők, a Változhatatlanban. Régi barátjának, Athanáz atyának befolyása s a kolostorban végzett lelkigyakorlat feltárták az

utat, amely Hadrian Mihályt az Egyházban élő Istenhez vezette el. A megtérés ereje olyan heves volt, hogy Hadrian Mihály szinte teljesen elszakadt eddigi életétől, legszívesebben nem is tért volna Párizsba vissza, itt élt volna tovább a kolostor árnyékában, hallgatva a completoriumok csendes zengését, ha már a szerzetesi élet, felesége miatt sohasem lehet az övé. Az asszonyra azonban végzetes csapásként hatott urának megtérése. Földi szenvedélyében teljesen elmerülő lélek volt Adél, akit kislány korában már kiabrándított bigott mostohájának nevelése. Istentől elfordulva életének teljes értelmét boldogságban, szerelmében találta meg, anélkül, hogy bármiféle misztikus életmagyarázatra szüksége lett volna.

Mihály új életfelfogása, aszkéta szigora, kötelességnek érzett és éreztetett gyengédsége most ezt a szerepet fenyegette, pusztította el. Elárultnak, megaláztatottnak érezte magát, de nem azért volt szerelmes asszony, hogy meg ne próbálja újra viaszszerezni házasságuk régi harmóniáját. Elhatározta, hogy ő is meg fog térni, hogy urával vallásos élményben is egy legyen. De a régi meghittséget és odaadást az első vallásos rajongás után nem tudta újra megtalálni. Egyre mélyebb lett köztük a szakadék, a test a szerelem szakadéka egyre több jel mutatta, hogy Mihály lelke mélyen pályátévesztettnek érzi magát s hogy ámbár pappá házassága miatt nem lehet, régi életformájában megmaradni az ő számára áldozat. S amikor egy pappászentelés alkalmával Mihály arcára kiült a fogoly lelkének kétségbeesett sóvárgása a neki elérhetetlen kincs után: Adélt elfogta valami szörnyűséges önféltetés vágya, hogy utánuk ezt a kincset is megszerezze, hogy boldoggá, szabaddá tegye. Athanáz atya egy elbeszélésre emlékeztetve azt tanácsolta urának, hogy tökéletes lelki megtisztulásuk érdekében lépjenek mindketten szerzetbe. A földi nem zondolt arra, hogy ez a javaslat az asszonyt elhanyagolt, összetört asszonynak kétségbeesett,

mert a görög katolikus egyház, amely azt meg akarta vásárolni, ellált a vételtől. Az érsekség, amelynek tulajdonában jelenleg az ingatlan van, most önkéntes árveréssel szándékszik tulajadni az egykor magyar intézményeknek hajlékot adó épületen.

A katolikus magyar férfiliga két vezetőembere a nem várt válasz után a pápai nunciushoz ment. Emlékeztették őt arra, hogy hetekkel ezelőtt, azokban a napokban, amikor a magyar küldöttség Cisar érseknél a magyar egyházközség létesítése érdekében megjelent, a szentatya követlenél is tisztelgett s kérte magas pártfogását és közbenjárását a katolikus szempontból oly nagyjelentőségű és ismét megfenekleni látszó terv megvalósíthatására.

A nuncius most is a legnagyobb érdeklődést mutatta a magyar katolikusok sorsa iránt.

Szavai közül kitészte a helyzet teljes megértése s annak a veszélynek a tisztánlátása, amely az anyanyelvben való hitbuzgalmi munka elhanyagolása miatt a katolikus érdekeket a fővárosban és hátat fordítanak a katolikus magyar szervezkedésnek.

Bukaresti körökben nagy lehangolást idézett elő az érseki döntés. Félt, hogy azok, akik a katolikus magyar mozgalmat eddig áldozatos munkával fenntartották, vezetőik és azt minden módon fejleszteni igyekeztek, a minduntalan jelentkező hátráltató erők láttára kedvüket veszítik és hátat fordítanak a katolikus magyar szervezkedésnek.

Mindazonáltal vannak még, akik bíznak benne, hogy újabb közbenjárásokkal mégis sikerül talán Cisar érseket álláspontjának megváltoztatására s a katolikus magyar egyházközség működésének engedélyezésére bírni.

(j. b.)

Shakespeare mai keresete

Newyork, december hó.

Amerika legnagyobb színházi ügynökségének newyorki vezetője kiszámította, hogy Shakespeare, ha ma élne, szerzői jogdíjak fejében egyetlen esztendő alatt 350.000 dollárt keresne. Ugyanannyit, mint Shaw Bernát. Ha azonban Shakespeare 1936 folyamán elutazott volna Hollywoodba és személyesen résztvevett volna darabjainak filmre való átírásának munkáiban, évi keresete felszökött volna 3 millió dollárra is. Eszerint három nagy író versenyezne az anyagi haszon rekordjáért: Shakespeare, Shaw és Wells, aki ma egyike a legkeresettebb filmkézírtgártóknak a filmvárosban.

szinte ördögi önámítás. Adéltól elszakadni neki is fájdalmas dolog volt, de az asszony saját magán keresztül ítélte meg, nem sejtette hogy az a tör, amely az ő szívében csak könnyen gyógyuló sebet ejt, Adélt halálosan érheti és szívében az élet forrását vágja el.

Az asszony csodálatos őszinteséggel, szinte önmagát is meggyőzve játszotta el az új hivatalos komédiáját, megtévesztette férjét, Athanáz atyát, az ügy kivizsgálásával megbízott apátot is, összetörve hullott a templom kövére és áhitotta a szerzetesi rács mögött azt a békét, amely az ő számára csak hamis, csak ördögi lehet.

Hét évi szerzetesi élet után, súlyos betegségben kereszttülesve, miután már megélt férje pappászentelését is, elvitathatatlanul világos lett Adél előtt, hogy tévedett, hogy nincs a helyén. Athanáz azonban el akarta kerülni, nem akarta, hogy az ura valaha is megtudja, hogy miatta áldozta fel magát, amikor felvette a fátvót. Betegségének ürügye alatt a római kongregáció feloldotta a zárda klauzurája alól azzal a kötelezettséggel, hogy tisztasági fogadalmat mindvégig megtartja s urát soha vissza nem követeli. Így kezdődött meg Adél kétségbeesett bolyongása a világon át. A régi meghasonlás, amely Istentől valaha eltávolította, most újra visszatért. Ilyen lelkiállapotban került Evolaynebe vissza, megszálalt ugyanott. Az elveszett drachmához címzett fogadóban, ahol éveken ezelőtt férje szerelmét vesztette el. Volt férjével, aki mint István atya a kolostorban élt, találkozott ugyan, de rögtön tisztán látnia kellett, hogy ez a találkozás, ez a közellét régi életük szempon jából elhibázott és céltalan. Az álmatlan éjszakán egyedül, a fogadóban újra megszólalt benne a borzalmas kísértő hang, a lélek ellenállása megtörtött s másnap kinn a kolostor kertjében István atyára várva megitta azt a mérget, amelyet eddig csak dacosan rejtgetett magánál, egyetlen eszközt, amellyel Mihályt újra magához kényszerítheti. Az öngyilkos-

Szomorú vagyok,

mert az erdő fái nekem nem dalolnak,
anyás becézéssel reám nem hajolnak.

Pedig vágyva várnak, hívnak a lenyvesek
s a hiába-vágytól lombjalk könnyesek.

Hogy szerettek engem, hogy szerettem őket:
Istennel beszélő fiatal lenyöket.

Ó, hányszor bájolt el a zsongó lombzene
s hányszor mosolygott rám a jó Isten szeme,

mikor az óriás erdő mélyén álltam
én, a törpe ember és művét csodáltam.

Most ily ünnepeknek s örömkönek vége,
ráborult a város kormos szürkesége.

JOLSVAY ELEK.

Nagyon egyszerű!

csak a »Bayer« keresztre kell ügyelnie, akkor sohasem kap utánzatot, hanem mindig valódi

ASPIRIN TABLETTA

A „Magyar Játékszín”-től a forgószínpadig

Mintha egy nagyon színes történelmi regényt olvastam volna, melyet a főhősök eredeti leírása hitelesített...

A Nemzeti Színház százszentendős emlékkiállításán, az Iparművészeti Múzeumban, egy-egy dicső korszak fejzeire osztva ismerkedünk meg az ünnepi évfordulót ült színház élettörténetével.

Sárgult gyűjtőívek, szerződések, „játék-cédulák”, azaz színházigyek egészen közel hozzánk a száz szentendős multat.

Talán azért érezzük oly ismerősnek a Nemzeti Színház megteremtéséért küzdő korszakot, mert ma is annyi kötelesség megvalósítása sürget s ma sincs biztosabb fedezetünk a „nemesszívű magyarok” lelkesedésénél. Ez az alapötlet azonban régen is kimeríthetetlennek bizonyult.

Jó tapasztalunk, hogy a dolgok a régi szép időkben sem mentek könnyen s akkor is kevesek áldozatos odaadására volt szükség, hogy megvalósulhasson sokak számára a lelki erőforrás.

Akkor is évtizedeknek kellett elteltelnie, míg az egyesek lelkében élő eszme elterjedt, testet öltött.

A Nemzeti Színház története nem 1837-ben kezdődik, mikor Vörösmarty „Árpád ebredésével” lobogó gyertyák százainak ünnepi fényénél felavatják a színházat.

Horvát András féti plébános már 1815-ben.

aszony haláltusa István atyára szornyüeesen hatott. Belezuhant abba a teljes belső elhagyatottságba és kétségbeesésbe, ahol nem érezte többé magát Isten áldó kezét. Hallotta Adéi vadját: „Szinte kergettel magadtól, kényszerítettél, hogy folyton magasabbra hájgjak azon a meredek úton, amelyen te jártál, de amelyen nekem el kellett pusztulnom”. Most a férj is vádozza magát, hogy keresztelte Isten szándékait, s hogy méltatlan tanítványként úgy akarta Krisztust követni, hogy az aszony gyenge vállára rakta a kereszt nehezebbik részét. S mikor Adéi a gyónástól, a megbánástól vonakodik. Mihály is örült kétségbeesésnek zsákmánya lesz, hogy feleségét a kárhozottak közé kövesse, hogy megtagadja Krisztust. De Athanáz atya paptestvéreben elnémitja a káromlás szavát. A két szerzetes a haldokló ágyához térdel le, csendes, szívós, szinte ellenállhatatlan könyörgéssel ostromolva Istent a veszendő lélekért, tele alázattal, de a meghallgatás bizonyosságával is.

Kegyetlen történet ez, gyario, megtévedt es megtevesztett embereké. Veszedeimesen közel ahhoz a ponthoz, amikor az öszetört boldogság, az elnyuló aszony holtteste mellett szinte már a vallásos élmény tülzására vetne követ az olvasó. Pedig csak arról az elvakultságról van szó, mely megverte a házastársakat: az aszony vakságról, aki pogány lelkesedésben nem Istennek áldozta fel magát, hanem annak a férfinak, akit bálványként az oltárra emelt. És mégis katolikus történet, nemcsak inspirációban, tárgyában és lelkrajzában az, hanem abban a megborzadásban is, amely a kegyelem sugarának ellenére megremegteti szívünket az istenkísértéssel szemben.

Semjén Gyula.

Ára füzve 120 lel. Kapható könyvoesztályunkal.

majd 1825-ben újra az országgyűlésre egybesereglett „nemesszívű magyarokhoz fordul a pesti nemzeti teatrum ügyében.”

A kedves, ódon nyomtatvány mellett a Magyar Tudós Társaság kiadványa fekszik 1834-ből.

„Jutalmazott feleletek”, arról, „miképpen lehetne a magyar játékszín Budapestén állandóan megalapítani.” Az első jutalmat Fáy András nyerte.

Széchenyi is tanulmányt ír a Magyar Játékszínről, majd Részvényes Társaság alakul a nemzeti színház kivitelére. Egy részvény ára negyven forint.

A Játékszini Törvényeket is írásba foglalják 1833-ban.

Az eszme kezd szilárdabb körvonalakat öltetni.

Már 1837-et írunk, a színház áll s ki le-

50 éves — senki sem hiszi el!

...és mégis... az anya majdnem olyan fiatalosan néz ki, mint a leánya, könnyed és friss. Holott nagyon is hajlamos volt a teltségre, azonban Dr Ernst Richter fogyasztóteája biztosítja a karcsúságát és egészségét. Most büszke alakjára, ami nem csak az ifjuság előjoga. Igyon Ön is a hirveves „fiatalító-forrásból”!

Dr ERNST RICHTER FOGYASZTÓTEA
1 doboz 100 lel, különlegesen erős 120 lel.

het bocsátani a „meghívást a magyar játékszini cédulák előfizetésére.”

A függöny felgördül s amint végigjárjuk a Múzeum halk csarnokát, életnagyságú festményekből, fakó szinlapokból, kéziratokból, babérkoszorúból és biedermeier emléktárgyakból kirajzolódik előttünk a díszlet, mely előtt a színház hőskorának színjátéka lejátszódott.

Az első hét szentendőben a drámán kívül operát, mutatványt és baletet is játszik a színház, olyan művésznők vendégfelléptével, mint *Elszler Fanni*, akinek fehér selyem táncpöcskéje itt fekszik a kiállítási szekrény üvegkoporsójában.

1843-tól drámák és operák váltakoznak a műsoron, csak vasárnap délután kerül népszínmű színre.

Ebből a korszakból már nemcsak a művészek, hanem a szerzők is emberi közelségbe lépnek, akiknek anyagi ügyeik és hatósági elintézési gondjaik is vannak.

Itt fekszik *Erkel* Ferenc szerződése 1851 áprilisából, amelyben leköti magát a Nemzeti Színház karnagyának.

Az a vastag kéziratcsomó pedig *Arany János* Shakespeare fordítása. A Szentivánéji álom tündéretét idéző címe felett a mindennapi szürke valóságot jelenti a *rendőri engedély* igazolása.

De a fizetési ívek, tűzbiztonsági vizsgálá-

tok prózája mellett ott zeng a színház tündöklő költészete.

Mintha *Blaha Lujza*, *Jászai Mari*, *Laborfalvi Róza*, egyenként, elmerengve mutogatnák kedves emlékeiket... Arany babérkoszorúk, keces kelyhek, domborművi emlékérmek, finom csipkelegyezők, festett virágosokrokkal és pincinyke látképekkel, szerelmi vallomásokkal szegélyezett apró kesztyűk, álarok, gyöngysorok, ezüst-kapcsos bársony albumok őrzik művészi asszonvi diadalaikat.

Mennyi munka és mennyi öröm...

Madách iróasztalán most is ott fekszik a Tragédia s odébb *Paulay Ede* olyan okosan és biztatón néz reánk, mintha még mindig a színház fejlesztésén gondolkodna.

A multból a fényt, a jelenből a hétköznapi munkát ábrázolja a kiállítás.

Külön terem mutatja be a *szindarab útját a kézirtattól a színrekerülésig*.

A benyújtott kézirat még sima és ünneplés. A jegyzetekkel teleírt rendezői példány már izgatott próbákról beszél. A hirdető oszlopokon tarkálló műsorok udvariasak és nagyvonalúak. A színészek számára nyomtatott műsorokat szigorú utasítások szegélyezik. A vetített díszletek kevés vonallal dús, meseszertü háttérrel képeznek. A díszlettervező és jelmezrajzoló művészek nyitott vázlatkönyvei hetekig tartó előtanulmányról számolnak be, míg a sokféle megoldási lehetőség közül kiválik a legkülönb, a legegyszerűbb. Azután következik a kivitelezés, a szabóműhely számára összeírt ruhaanyag beszerzése, a jelmezek aprólékos ismertetése írásban. A szakrajzok, nagytásak lázas munkájával párhuzamosan folynak a próbák. A színház minden napjáról pontos munkajelentések készülnek. A siker, a külföldi vendégszereplés, a szabadtéri játék csak újabb munkát, új feldolgozást követel.

A színház él, fejlődik — s kinövi saját kereteit. Villanyerőre járó parányi színház, üveg- és fémből, mutatja be, milyennek kell lennie az *épitendő Nemzeti Színház* berendezésének.

Az új Nemzeti Színházat a Rákóczi-ut és Múzeum-körút sarkára tervezik. De kivitelezéséhez már nem lenne elég a Részvényes Társaság negyven forintjainak tízezerszerese sem.

A munka azonban folyik s a mai Nemzeti Színház magas színvonalra biztosítja, hogy a jövő méltó lesz az elmúlt száz szentendőhöz.

Sz. Weress Jolán

A gyerekek nagyon örülnek
A szép kis játékszernek
Ha a **Havranek cégtől** veszi
Az biztosan boldoggá teszi.

Anyukám! vegyél hát gyorsan,
A **Havranek cég** tudod hol van.
Játékja szép, mint egy álom.
Csodás dolgok olcsó áron.
Hogy mindég örömet tegyél
Játékot **Havranektól** vegyél.

Havranek utóda

Gradea, Bulevardul Regele Ferdinand 12. sz.

ISTENEK ALKONYA

(Elbeszélés)

Írta: HAJNÁDY PÁL

1.

Különös zavar és izgalom futott rajta keresztül, amikor kocsija a főváros határába ért. Keserűbb lett a levegő és az est a ciprusok lombjánál is feketébb. Irtózott a városról, az itt elzenvedett múlt emlékei gyötörően nehezédtek rá.

Szülővárosának ciprusaira gondolt vissza, a csendes munkában eltöltött interannai hónapokra és hirtelen feleszmélt arra, hogy baráti köréből milyen kevesen maradtak életben. Azok pedig, akik még szuszognak, nemcsak másokat éltek túl, hanem önmagukat is. Az elmúlt ötletű idők annyi sok évet raboltak ki életük közepéből — hogy barátai és sajnos ő is — szinte önmagukból kiesve, némán jutottak el a vénülés kőszürke partjára.

Kíváncsiságból mégis visszatért Rómába, barátja, Juvenalis, levelében egy áramlatot emlegetett, amely ugyan a föld alatt ássa medréit, de már a műveltebb emberek szomja és érdeklődése is rátalált a mélyvizekre.

Rómában minden különös és bevallhatatlan áramlat összefolyik — hegyre el magától a láthatáron összegyűlt és fejeje integető rémeket.

Az író kocsija végiggördült a Via Nomentanán. Kimenős katonák ácsorogtak a gőzfürdő kapuja körül, egyiptomi lányok, akiknek szépsége nagyon divatos volt mostanában.

Behúnyta szemét, mikor az Alta Semita macskaköves utcájába értek. A kocsis zötyögése elszédítette... behúnyta szemét... Júliát akarta látni. Nemokára a lány kemény kis keze rásimul majd a nyakára és közölni fogja vele égető titkát... Vigyázni kellene a gyerekre, még fogókony és lány a lelke, mint a viasz. Különös kis teremtes Júlia, felesége unokahúga. Néha önfeléd és vidám, mint egy ugránczó fekete rigó, máskor meg zavarba ejtően hűvös... És hogy hasonlít a feleségére! Agricola lánya is ilyen volt valamikor. És miket tud kérdezni! Hogy milyen emberek a germánok? Júlia kinevette, mikor azt felelte neki, hogy a szemük kékebben világít, mint a tenger... Hogy ő nem buta fruska, hogy a bácsi inkább arról beszéljen neki, mit jelent az a mondat jegyzetében: a germánok még hisznek a bűbájosban — amiben mi már nem.

Mi lehet az a titok, amelyet a kis fekete rigó olyan sürgősen tudatni szeretne vele? Néhány soros levele édes melegét sugárzott, mint a napfény.

2.

Kocsija a Mons Palatinus tövéhez ért. Símára borotvált arca gúnyosan összeráncolódott. A cirkusz közelében egy közéleti nagyságnak még életében emelt szobra mellett megismerte Salpatiust, az alanyi költőt, aki hadseregszállítók fejére font babért ódáival. A szobor tövében udvarolt egy természetes asszonyosság, a szobor feleségének.

Görösös kacagás rázta meg. Jó verstéma erre Juvenalisanak — gondolta. — Bizony nehéz dolog ma nem szatírárt írni!

3.

Felesége, aki már egy hónappal ezelőtt Rómába utazott, hogy rendbe szedje házukat, kitűnő vacsorával fogadta, kedvenc káposztalevesével és szerencsésdióval fűszerezett kolbásszal.

Milyen kedves, milyen figyelmes asszony, neki már nincsenek titkai — tűnődött az író és megővelte feleségét.

— Gondoskodtam gyorsírókról, ha esetleg dolgoznia karsz.

— Köszönöm drágám.

— Juvenalis bejelentette magát vacsora után.

— Igazán kedves tőle... mondd szívem, hol van Júlia...

— Hát... — az asszony hófehér homlokán finom redők jelentek meg — mostanában kicsit furcsán viselkedik... Esténként sétálni megy... Mondhatnám csavarog. Ez most divat.

— Nem félttem a kis rigót, megvan a magához való esze!

— Ó, az aranyifjaktól én se félttem... De...

— Beszélj drágám!

— Mindenféle tücsköt-bogarat összeolvas és egész lehetetlen embereket toboroz néha házukba. Szektáriánusokat, akik keleti mesékkel tömködik a fejét. És hallanád csak micsoda konyhanyelven beszélnek a közhöz, hogy tüzel az arcuk...

Tacitus vacsora után rövid sétára indult. Juvenalisanak üzenetet hagyott: feltétlenül várja meg.

A főtéren összerendezte. Miért? Hiszen most már félelem nélkül járhat-kehet a városban. Az elmúlt veszélyek rémei nem kísértének többé. Az új császár napról-napra növeli a közjogokat, a polgárok szabadságát.

— Korunk boldogsága, a közbátorság már

nem pusztá remény — dűnyögte — te Tacitus újra leírhatod gondolataidat. Ez sok, ha gondolataid termékeny talajba hullanak — semmi, ha csak magadnak jegyezheted le őket.

4.

Az Argelimum könyvesei itt nyüzsgönek előtte. A Sandalarius tabernái tömve vannak. „modern irodalmat” árusítanak bennük, egyiptomi amuletteket, ostoba kis tárgyakat rontás ellen, sikamlós történetkéket. Undorral elfordult.

Édes asszonyi kacagások fűszereztek a levegőt, a dombok alján a villák előtt fények lobbantak fel, forró, mozgalmas élet hullámzott körülötte. De se a sétáló hölgyek suhogó selymei, a pelyhes állú tacsoké gondatlan vihogásai, se a borozókól felcsendülő divatos nóták fűlbemászó dallamai nem tudták elfelhőzni előtte a közel-múlt vigasztalan tanulásait... Itt a fórum közelében szűrték le lovát... Még most is hallja riasztó nyertését... Őltek, szűrtak, elevenen égettek, embert, lovat, élőlényt... Még nem is olyan régen bamba martalócokat bíztak meg azal, hogy neves elmék műveit itt a nyílt piacon elégezzék...

Tacitus vissolygós arccal járt az esti forgatagban.

— Azt hitték, — mormogta magában, — hogy a tűzben a szenátus szabadságát és a történelem ítéletét is elhalmvaszthatják... A könyvégetők kiűzték a filozófia tanítóit, az igaz papokat és számkivetést mértek minden tudományos foglalkozásra, csak hogy valami nemesebb törekvés fel ne csillanhasson... És ezek után azt hiszitek, hogy Nerve császár csodákat fog teremteni... Csodákat?

— Ó bácsi a csodáknál tartasz — két izmos leánykar ölelte át hátulról Tacitust.

— Júlia! Kis madaram! Hát te hol csavarogsz? ... És milyen szép vagy... milyen fiatal!

— Miről mormogtál magadban, áruld el bácsi!

— Semmiről kicsim, rossz kedvű vagyok, öreg, kikoptam már az életből, már csak úgy nézem, mint valami holt anyagot... Gyere Júlia, menjünk haza... Hát mondd kedves, hát mi az a nagy titok?

— Munkádban szeretnék segíteni, felfedeztem valami nagyon nagyot... ne nevesd ki kérlek, azt hiszem elkerülte figyelmedet. De most nem beszélék róla, majd ha otthon leszünk és egyedül.

Tacitus engesztelő mosollyal nézte az ébenfeketehajú lányt:

— Keress fel az étteremben, ha Juvenalis úr már eltávozott.

Utközben hazamenet újra átfutott rajta a nyugtalanság.

Az illatfelhők párájában a rothadás szagát érezte, az utcák esztelen forgalmában a kikerülhetetlen romlás gépezetének kattogását. Halálkő árnyakat látott a dombok felett.

5.

Az étterem ablakain befolyt az éjszaka sötét vére. Juvenalis végigdől a kereveten. Könnyű homoki bort ittak, előkelően és választékosan beszélgettek, az írók kifinomodott munkanyelvén. Tacitus megemlítette Salpatiust és a szobor feleségét. Juvenalis hápogva nevetett.

— Hiszen tudod, — komolyodott el Tacitus —, hogy én amúgy se vagyok barátja a szobroknak. Véleményem szerint az emberi arc ércből és márványból készült képmásai törekenyek és mulandók. Inkább a lélek alakját és vonásait kellene emlékeztetükbe vésnünk. A lélek képe örökkévaló, amelyet idegen anyaggal és művészettel nem lehet megkötni, se formába önteni... legfeljebb önön erkölcsünkkel.

Juvenalis pesszimistikusan krárogott:

— Kinek van ma lelke?! Én megelégednék

egy egészséges testtel is. Gondolod, hogy Nerva egészséges?

— Bizom benne. Kétségtelenül sokat tesz a múlt nyavalyáinak orvoslására. Mégis — emberi természetünk gyarlóságából kifolyólag, az orvosok lassabban hatnak, mint a betegségek. Az emberi test csak lassan fejlődik s hirtelen pusztul el, éppúgy a szellemet és a tudományos foglalkozást is könnyebb elfojtani, mint új életre keltetni.

Tűnődve szálltak el szavai, mint ősi szélben a rozsdás levelek.

— Eddig mást se csináltunk — dohogta a szatíra író — mint életünket féltettük s az élet kedvéért elvesztettük azt, amiért élni érdemes...

— És megtanultuk azt barátom, mi a szolgáltság legvégső foka... A titkos besugók miatt még gondolataink kicserélése is lehetetlenné vált. Bizonyára még emlékezőtehetségünket is elvesztettük volna, ha az embernek éppúgy hatalmában állna feledni, mint hallgatni!...

— Tömören és gyilkos erővel fested az elmúlt idöket.

Tacitus legyintett; még barátaitól sem várt elismerést:

— Öregem, ma lidérceket láttam... Mi, akik a kor csúcán állunk s már nem hiszünk a régi istenekben, csak az erkölcsökben, — vajjon mit várhatunk a jóvendőtől?!

— Erő, egészség, erény: ez az isten — csuklott fel Juvenalis. A földalatti szekta, az új áramlat, amelyet levelemben említettem neked, még azt is hozzáfűzi, hogy: szereted; ez is az isten.

— Igen... foglalkozni kellene vele... talán egy új isten születik itt az alkonyodásban, — fáradtan csengett a híres történelemíró hangja — foglalkozni kellene vele, csak ne lenne annyi dolgom az Annalcekkal.

6.

Barátja csendesen távozott s ő fáradtan elnyúlt a kereveten. Félig elcsendesedett, az álom és ébrenlét örvényei között azt molyogta:

— Most érdemes lesz élni.

Könnyű fehér árnyék hajolt föléje, illatos fehér szírom.

— Te vagy az Júlia? — rezzent fel az öreg író. — Jupiterre mondom, azt hittem, álmodom.

— Bácsikám, ne emlegesd Jupiteret, ügyse hiszel benne.

— Mi? Hallgatóztál?

— Egy kicsit.

— Szégyeld magad!

— Boldog vagyok — sugárzott az arca.

— Miért?

— Te már egész a közelünkben vagy, de még nem tudsz róla.

— Hol? Mit beszélsz? Kinek a közelében?

— Ez a titkom. Te említetted, kimondtad... igen, új isten született az alkonyodásban.

— Semmit se mondtam! — Tacitus hirtelen fájdalmasan felszisszent. Régi vesebaja kiújult. Heves görcsök gyötörték.

Júlia még mondanj akart valamit, de a szenvedő ember megijesztette, fellármázta a házat.

Az író meleg takarókba bugyolálták. Valaki elszaladt a görög orvosért.

A fiatal lány virrasztott mellette. Pirkadáskor gyöngéd szeretettel megcírógatta Tacitus vejtékétől iszamló homlokát.

— Isten veled! — lábujjhegyen osont ki a házból.

7.

Három napig felrebeszelt Tacitus, mikor magához tért, Júliát kereste.

— Eltűnt! Harmadik napja kerestetjük, az egész várost felforgatták érte... Annak a veszedelmes szektának búvóhelyeit is sorra vették. Hiába. Nem került meg! — Tacitus felesége könyvezett. — Biztos őt csalták el! Elvitték a föld alá... Szörnyű bűn...

— Ne sírj... ne sírj... Nem a bűn vitte el Nem a csábítás, Romlatlan lelkülete! A hite Szép titkot takart az arca... Mit is adtam akkor este Juvenalisanak?

Kimerülten hátradől, a hideg rázta Alkonyodott.

Karácsonyra és Újévre külön

SPECIAL SÖRT

hoz forgalomba a Dreher-Haggenmacher sörgyár!

Kérje szokásos fogyasztóhelyén és kellemes meglepetésben lesz része, mert kitűnő, zamatos és élvezetes ital!

Mussolini, a külpolitikus

Írta: Csiszár Béla

A hét hőse, mint annyiszor már az utóbbi évtizedben, ismét Mussolini volt a nemzetközi politikában. Hatásos bejelentése, hogy Olaszország kilép a Népszövetségből, súlyos érvei és indokai, de legelsősorban az a mód, ahogyan az elmúlt hetek angol kezdeményei és francia utjai után ismét Olaszországra irányította a nemzetközi figyelmet és elhatározó módon beleszólt a diplomáciai csatapatétkba, jellegzetesen Mussolinira vallott és ismét a Ducéra és terveire terelte a külföld érdeklődését. Ezt a zseniális embert nem lehet félretolni és elszigetelni, lekötni és közömbösíteni, mint ahogy azt bizonyos látszatok szerint az új angol külpolitika szeretné a népfront Franciaországával együtt. Eden és mások már régen elmerültek a jótékony történelmi felejtés kódéba, mikor Mussoliniról még mindig vitatkozni fog az utánunk következő kor és könyvek serege boncolgatja majd egyéniségét és főleg külpolitikus képességeit. A jövő történetírói számára érdekes feladat lesz megfesteni nagyvonalu szerepjátszását, láncszemenként egybekapcsolódó diplomáciai akcióit, megmagyarázni, hogyan tudta ez a rendkívüli ember rákényszeríteni akarátát az európai sors intézőire, hogy az ő elgondolásaihoz igazodjanak, mikor nem állt mögötte sem fényes haditények sorozata, mint Napoleonnál, vagy egy birodalom nagyhatalmi pozíciója, mint Bismarck mögött.

Országá a világháborúban győztes volt, de vesztes féllé lett a háború után. Versenytársai — a többi győztesek — magasan álltak fölötté és aranyhegyeik, bőséges harcászkozeik, gyarmatgazdaságuk montblanci ormáról gögösen néztek le a szürke kis riválisra. Ez a versenytárs azonban csakhamar egyenlővé nőtt velük s észrevétel nélkül szekere elé fogta mindkettőt céljai elősegítésére. Mindezt Ducéjának köszönhetette, aki a mélyből küzdött fel magát hallatlan akaraterejével és önbizalmával a csúcsra. Csak ezek voltak segítői s ezekkel tudott legyőzni egy országot, majd Európát is. A siker titka: a rajtatitítás, a gyors támadás. Ezt tartotta szemé előtt Mussolini is, mikor 1922-ben megindul fekefingeseivel Róma, majd négy év belső ujjászűlése után Európá ellen. Tevékeny és nagyvonalu diplomáciai akcióba kezdett, hogy a megfiatalodott Itáliának alkalmas helyet biztosítson a nap alatt s álmaik egy nagy római birodalomról valóra váltsa.

Mikor először hordozta körül tekintetét Európán, kétségkívül felletette a kérdést, hogy milyen módon lehet Olaszország valódi nagyhatalom? Hol fekszik voltaképp igazi jövője: az Adrián és Balkánon, vagy pedig a Földközi-tengeren? Meg lehet-e védeni mindenütt az olasz érdekeket, vagy pedig fokozatosan erősítse meg pozícióit és építse ki új hadállásait? A nagy versenytárs, az osztrák-magyar monarchia helyébe új versenytársak nőttek: a Balkánon Jugoszlávia, Németország Közép-Európában, azonkívül még mindig megoldatlan kérdése volt Franciaország Afrikában és Anglia a Földközi-tengeren. A fasiszta külpolitikának ezenkívül új állásokra is szert kellett tennie, hogy nagyhatalmi köréit javítsa s növekedő népességét letelepíthesse. Mussolininak szükségszerűen egy közelebbi és távolabbi célkitűzéssel kellett számolnia: az elmellőzhetetlen érdekek politikája volt az egyik, a másik a nagy római impérium hatalmának legalább részben megközelítése. Egyik érvényesítésénél sem tévesztette el szem elől a másikat, kevésbé fontos problémák megoldásánál is mindig nagy távlatokban gondolkodott.

Mikor Mussolini megindította diplomáciai hadműveleteit, az európai helyzet nagy vonásokban a következő volt: Franciaország egyeduralkodó csillaga még töretlen fényben ragyogott. Németország még válságait élte, Anglia a német-francia ellentétek áthidalásán fáradozott, a szovjet még nem játszott szerepet. Közép-Európa államai a merev elzárkózás politikáját folytatták. Olaszország előtt két út állt nyitva: vagy Párizshoz közeledik, vagy pedig Németországgal keresi az együttműködést. Párizs barátságának túlnagy volt az ára. Németország viszont győnge partner volt még, így Mussolini a két út helyett bölcsen a harmadik megoldást választotta: az angol orientációt. Azonkívül, hogy ennek az irányzó-

dásnak már történelmi hagyományai voltak, mellette szólt az is, hogy Földközi-tengeri érdekeltségei miatt rászorult Angliára, Franciaország ellenében ő szolgálhatott csupán hátvédül s Londonban is szívesen látták a francia egyeduralmon való részvételét. Már a háború előtt is megfigyelhető volt Róma erős London-szimpatíája, az érdekek parancsával tud azért is, mivel Párizsba könnyebben lehetett eljutni Londonon keresztül. London támogatásával Párizs ellenében is veszélytelenebbül lehetett diplomáciai sakkhuzásokat végrehajtani.

Mussolini először is a Balkán-félszigetet vette célba. Franciaország legerősebb itteni szövetségese Jugoszlávia volt s Olaszországtól nagy ellentétek választották el. Kibékülni a kevésbé veszélyes ellenféllel, ez lehetett ama közeledési kísérletek mögött, amiket Mussolini 1924 nyarán indított s amelyek a nettunoi megegyezésre vezettek. A következő lépés Albánia megnyerésére irányult. Zogu királyt Belgrád segítette trónra, de Itália ad neki kölcsönt s ezzel sikerült az olasz érdekkörbe vonnia. 1927-ben Magyarországgal két barátsági szerződést, rá egy évre létrejön az olasz-görög, majd az olasz-török szerződés. Mussolini munkájának tulajdonították ez időtájt a török-görög, illetve a török-bulgár közeledést is. Az aggó Párizs ríposztként nyilvánosságra hozza a közben létrejött francia-jugaszláv barátsági szerződést, amire Mussolini azzal válaszol, hogy a Dunavölgye két államával, Magyarországgal és Ausztriával létrehozza a római jegyzőkönyveket. De figyelemzetei Franciaországot, hogy a Földközi-tengeren is jelen van, létrejön az olasz-spanyol megegyezés és Mussolini ellátogat Tripoliba. Közeledést keres Németországhoz is. Mind erősebben körvonalozódik egy olasz-német összefogás lehetősége.

Nemi zavar áll be a német-osztrák vámu-niósi tervet követő pénzügyi válság folytán az olasz külpolitika körében, amit a Duce azzal pariroz ki, hogy kísérletet tesz egy olasz-francia-angol-német együttműködés megteremtésére. A gondolat grandiózus. A négyhatalmi paktum valóban létrejön, de Hitler uralomrajutása Németországban a mesterien felépített elgondolást megfosztja minden siker lehetőségétől. Franciaország rosszat sejt, MacDonald hiába kapacitálja. Mussolininak más uton kell elindulnia, hogy kitűzött célját megvalósítsa. A Párizs elleni irány helyett most már Párizssal együtt akar haladni. Varázsütésre enyhül a két főváros közti feszültség, készül a megegyezés, a Duce mesterien csalogatja be zsákutcájába Franciaországot, amely meg van győződve arról, hogy most végre sikerül leteríteni Olaszországot. Pedig ez csak látszat. Minden az történik, amit Mussolini akar. Közben szemé mindenütt ott van, gondolja az olasz érdekeket 1934 márciusában létrejön a római hármass egyezmény, Olaszország, Magyarország és Ausztria összefogása gazdasági problémáik megoldására s politikai platform kiépítésére.

Még a francia vonalra való áttérés előtt magában Olaszországban is nagyszabásu diplomáciai akciót hajt végre, kibékül a Vatikánnal. Sok elődje hiába próbálta megoldani ezt a félszázados problémát. 1929-ben történt meg a kibékülés, az ujkori történelemnek ez a kétségkívül korszakalkotó eseménye.

Mielőtt végleg lekötne magát Franciaország

Mezei János és Társa

fűszer és csemegeüzlet Nagyvárad.
Str. Alexandri No. 2.

karácsonyra

ajánl, vaját, makot, diót, mogyorót, bánáti lisztet, mindennemű karácsonyfadísz

versenyárakban

Naponta friss nyulak. — Telefon: 794.

Aki okos **SELYEMEL** varr,
nef a **SELYEM** rugalmas
nem szakad és színtartó.

Kétfon mindig.

Gütermann varro

SELYMET

FIGYELJEN A GYÁRI VÉDJEJYRE: A SAKK-TÁBLÁRA. LANGYOS VIZBEN NEUTRALIS SZAPPANNAL MOSHATÓ.

mellett, még egy kísérletet tesz 1934 nyarán, Hitlerrel találkozik Velencében s felkínálja neki, kössenek megállapodást Ausztria függetlenségének biztosítására. Ez alapja lehetett volna a két hatalom teljes kibékülésének és együttműködésének. Egy hónappal később kitér a bécsi államsíny, a Duce erőyes orientációval fordul Franciaország felé. 1935 januárjában létrejön a római Laval-Mussolini találkozó s a két állam kibékülése. Németország proklamálja fegyverkezési egyenjoguságát, Mussolini kezébe ragadja a kezdeményezést, Strésában értekezletet hív össze s egységfronttá tömöríti Angliát, Franciaországot és Olaszországot. Ujabb diadal s jelentős lépés a nagy cél felé, ami nem más, mint a két állam melegengetett gondolat: a nagy olasz birodalom megalapítása Abesszinia meghódításával Mussolini esztendőkön át erre készül s ennek rendelt alá minden akciót. Franciaországot is megnyerte, Angliát elmellőzhetőnek vélte, aki nem mer majd erőyesen fellépni ellene. Valóban így is történt. Szankciók ugyan életbeléptek ellene, de a Duce olyan hallatlanul ügyesen vezette a bel-és külpolitikai kampányt, hogy a hatalmak nem merték fegyveresen fellépni Olaszország ellen. It mutatkozott meg a maga teljességében diplomáciai művészete, ragyogó ósztöne. A mérközésben ő maradt felül, proklamálta az olasz császárságot és elindult biztosítani az új birodalmat.

Önként adódott a megegyezés a hitleri Németországgal, amely mesteri és tökéletes együttműködésé fejlődött. Mérföldjelzője volt ennek Mussolini berlini látogatása, a maga nemében történelmi esemény. Az utóbbi másfél évben Mussolini még inkább, mint valaha, irányítója a nemzetközi külpolitikának. Aggodalmat csupán az Angliával való feszült viszonya okozhatna, de kétségtelen, hogy Mussolini zsenije ezen is diadalmaskodik. Erőyes lépése, amellyel szakított a Népszövetséggel és szétmettszette a gordiusi csomót, egyelőre még beláthatatlan jelentőségű és következményű dolog, valószínűleg azonban nem olyan tett, amelyet Mussolininak alkalma lesz megbánni. Sebet sebbel gyógyítani, marást marással — előszakra erőszakos, brutális cselekedettel válaszolni — úgy látszik. Mussolini ezt gondolja a legmegfelelőbb eszköznek. Kétségtelen, hogy a lassan haladó, megfontoltan lépkedő angol külpolitikával szemben nem árt néha a heves vérmérséklet, különösen, miután máris nagy önmérsékletéről tanuskodtak. Minden jel arra vall, hogy ez a zseniális külpolitikus pontosan lemérte ezt az utóbbi tettét is és tudja, hogy mit várhat tőle.

Tizenhét éves korában, Gualteriben tanítóskodva Mussolini egyszer ezt a mondatot diktálta le tanítványainak: Aki állhatatos, az okvetlenül célhoz ér! Ez a mondat vezette egész pályáján, diplomáciai akcióiban és ez vezetési bizonyára továbbra is azon az uton, amelyben Olaszország naggyátételét elérte s ennek a nagyságnak minden bjztosítékát sikerül elérnie.

KÖNYVISMERTETÉS

Tövisi Walter Gyula:

„Kolozsvár kövei“

(A „Könyvbarátok Társasága“ kiadása Kolozsváron 1937-ben, 186 oldalas kötet.)

Húsz darab „regényes rajz“-nak nevezett vízszínezésű emlékésket és elbeszélést gyűjtötte össze a fenti elnevezésű kötetben Walter Gyula, az erdélyi újságíró és irodalom jónövű munkása. A szerzőnek eddig négy verses könyve jelent meg, s négy színdarabja került nyilvánosságra. Már erre az írói munka gondolva is, új kötetét bizalommal veszi kezébe az olvasó. Nem is csodálódik, mert a kötet darabjai egytől-egyig kellemes hatású érdekességek. Mindnyájukból kiérzik, hogy olyan emlékek, melyeknek egykori valóságát a szerző vagy maga élte át, vagy erős tapasztalatként hatottak rá, vagy szelíd és meleg képzelődéssel mesevirágokká nőttek benne. Mesék a valóságokról, Kolozsvár kövei valóságáról, a szülőföld iránti szeretettel és hűséggel megírva. Mintegy harminc éves közelmúltat fognak össze, s az emlékek mélabújára és szelíd mosolya mind ott van az így földidézett közelmúltban.

Különösen a „Jókai utca 13“, a „Bolond Sándor“, a „Pista bácsi“ (Szentgyörgyi István nagy-

Megyesi Schwartz Antal dr.

Az isteni kegyelem Anyja

„Elmélkedések Szűz Mária kegyelmi életéről.“

Ara 90 lei és portó

Kapható: könyvosztályunknál

nevű színművésznők egyik éjszakai kimaradásának a kedves története), a „Kivégzés“, a „Főpásztor“ (visszaemlékezés Majláth püspökre és a szerző bérmanapjára), a „Zakota“, az „Utolsó negyvennyolcas honvéd“, az „Öreg postás“, a „Kökény Laji“ címűek idézik kedvesen a multat, hol könyvekig meghatóan, hol jóízű nevetésre hangozóan. A többiekben az emlékezésnél több az életprobléma, sőt a „Kolozsvár kövei“ címűben maga az emlékezés lesz életprobléma. A repatriálásra készülő nyugdíjas irodaigazgatót a magáépítette háza még nem tudja visszatartani a kiköltözéstől, de mikor a temetőtől is bucsuzni akar, a felesége sírköve visszatartja. Erős probléma van az „Emma kisasszony“ címűben, hol az ifjuság és a hervadás ellentéte kerül egymással szembe, s az ifjuság utolsó felleobanásából támadt magános sirás a megoldás. A „Gyilkos“ címűben az oltárszentség előtti néphódolat javít meg egy konok és meghasonlott lelket. Az „Asszonyfurfang“ és a „Csunya lány“ címűek a családi élet szelíd és csodálatos titkairól szólnak megilletődötten. A „Házvagyódás“ megható történet két kálvinista teológus diákról, ki Erdélyből elszármazva külföldön tanul, s karácsonykor egy véletlenül kapott hanglezérről a katolikus magyar karácsonyi énekeket hallja. Ezek az énekek bekövik meg hazavágyó lelküket.

„A számoló csoda“ című történet arról szól, hogy egy falusi személy fia gyorszámoló östehetségét hogyan zsarolja ki egy körülzáró vállalkozó, s egy zügvendégül család fizetőpincére. A „Találkozás Flammanonnal“ egy másik fájdalmas alakot vonultat föl a mai időkben, a foglalkozás nélkül maradt volt hivatalnokot, ki költőnek képzelte magát, s kötetekre keresi a kiadót. Legszomorúbb az „Állástalan Kovács Péter“ című történet, mely szintén a mai idők gyakori alakja, kinek foglalkozás nélküli életén senkise tud segíteni, csak a Szamos folyó elnyelő sodrása.

Még külön kiemelhetem, mint nemzedékek és fajok életproblémájába hatoló történetet, a „Schubert-ház végzete“ címűt. Ebben a polgári munkával, százéves kitartással szerveződött gyári ipartelep kerül a családfe halála után idegen kézre, pedig három fiú és egy leány maradt a családban. De a gyermekek az apa német és az anya magyar vérkeveredéséből származván, mindnégyen nyugtalan életmagaslatokra vágyanak, az írói és művészi pálya szerelmesei lesznek. A polgári mult anyagi ereje széteszlik ebben a föllengésben, ami fölött szomorúan elmélázik az árverező közjegyző. Csak Walter Gyula akar megvizsgálni azzal, hogy a Schubert-ház most a szellemi életben fog megújulni az eddigi százéves gazdasági bizonyosság folytatása helyett. Mindenesetre az életből vett nagy példázat ez, de azt is megmagyarázza, hogy mért nem tudott egykori erős polgári rendünk megmaradni.

Am Walter Gyula könyve csak tovább vizsgál. Más-más lesz az élet folyamata, ami egyre továtúnik, de a kövek, Kolozsvár kövei tovább is megmaradnak... A hinni, bizni, emlékezni és vizsgálódni akaróknak érdemes ezt a könyvet elolvasniok

Dr Paál Árpád.

Málnásy Tivadar:

Ruha teszi az embert...

Könyvbarátok Társasága, Kolozsvár, 1937.

A Könyvbarátok Társasága szórakoztató irodalmi olvassmányok kiadását és terjesztését tűzte célul maga elé. Ennek egyik kötete Málnásy Tivadar elbeszéléseit mutatja be a közönségnek. Hogy ki a szerző, arról maga árul el néhány sort könyve befejezéséül: egy ember, aki sokat küzdött az életben, akít a nagy harc nem egyszer megtépett, letépett, de akinek mindig volt elég energiája arra, hogy újra talpra álljon. Balzac küzdelmében pénzt akart szerezni, hogy örök szenvedélyének, az irodalomnak élhessen és most az irodalom ad neki kenyeret. Az ilyen nagy, örök szenvedély nem szokta alaptalanul megszállni az embert; Ovidius még a verésre is versekben választott. Málnásy Tivadart is hívta és csalogatta a hűtlen és mégis édes muzsa, az alkotás örök gyönyörűsége.

A történetek talán nem állanak az irodalom elérhetetlen magaslatán, de becsületesen betöltik azt, amilyen célra készültek. Szórakoztatni akar-nak és aki elolvassa Málnásy könyvét, egészen bizonyosan nem fog unatkozni. Ezt a műfajt jól ismerjük: kalandtörténetek oly nemesebb szel-temben, melynek Connan Doyle volt halhatatlan mestere. A műfaj maga figyelmeztet arra, hogy ezekből a történetekből nem szabad előre elárulni semmit. Tiszteljük az olvasó kíváncsiságát, amely a mohó ajánlatot ily módon szokta visszautasítani: „Nehogy elárulja a végét, mert akkor nem tudom többé élvezni!“ Ebben a könyvben különösen a szerző egyéni sajátága kapott meg. Málnásy világos és mégis fantasztikus fő, hogy bámulatosan élénk képzelettel eszelte ki történe-teit és még bámulatosabb élénkséggel és folyamatossággal tudja azokat elbeszélni. Ez kétségtelenül irodalmi készség, ráteremttség, mely még nagy reményekre jogosít.

Dr Rajka László.

Bíró Lajos:

Neves jezsuita plébánosok és írók a székely anyavárosban

Negyvennyolc oldalas kis füzet a szerzőnek az Erdélyi Múzeum Egylet 1937. évi székelyudvarhelyi vándorgyűlésén tartott előadását tartalmazza. A Székelyföld hitéletében és művelődésében nagy szerepet játszottak a jezsuiták. Ők töltik ki működésükkel a XVII. és XVIII. századot egészen a Rend feloszlásáig.

„A székely anyavárosban működött másfél száz jezsuita közül néhány kimagasló név van ebben a könyvben. Azoknak neve, akik az élen állottak, akik fényltek, világítottak, irányt mutattak. Azoknak a neve, akik hitet hirdettek, akik sok névtelen társukkal együtt derűlátó történetiszemléletet fejlesztettek a magyar történetet a nagy példák, a követendő erények gyűjteményévé tették. Azoknak neve, akik Erdély bérei között s a Kárpáton túl is kultúrát terjesztettek s a tudomány mezejének barázdáit hasogatták. A hitélet, a közművelődés, a tudomány kiváló vándorapostolainak neve, akiknek emlékeit iskolák, nevelő intézetek, templomok, képek, szobrok őrzik s akikről nekünk szent kötelességünk megemlékezni.“

* Számos női bajnál végtelen nagy megkönynyebbülést szerez reggel, éhgyomorral félpohárnyi természetes „Perenc József“ keserűvíz azáltal, hogy a belek tartalmát gyorsan felhígítja és akadálytalanul kiüríti, azonkívül pedig az emésztőszervek működését lényegesen előmozdítja. Kérdezze meg orvosát.

Földi István: Nemerefüvés

Könyvbarátok Társasága, Kolozsvár 1937.

Kicsiny, magános székelyországi fát fűjringat a Nemere. Egy kis jóratermetű szándéku székely legényt, Mihály Jóska-t. A háború és történelem Nemereje tépi-sodorja jobbra-balra, jobbarossaiba, emelkedésbe-bukásba ezt a székely fiút, aki mégis erős fényő a maga lábán, mert megáll és megél a viharban is. A pokol fergetege kergeti az idők orkánjába, szenvedésekbe, fogságba, megnyomorodásba, bolsevizmusba, forradalomba, de Isten vigyázó szeme, a hit lámpása a legnagyobb veszély idején ragyog reá és mégis csak megmenekül. Az angyalok erősebbek, mint az ördögök. Mihály Jóska lelke nem vész el a Nemereben, mert viharedzett, magasabbranézó, jót akaró, az igazság és emberség felé vergődve csengő lélek, magyar lélek el nem pusztítható emberies lélek. Szeretem, csalódás, sebek, megigazulás s az élet ezer megpróbáltatása és nyiladozó, csöpp örömei közt vissza visz az útja a megtisztulásig.

Földi István faluszerető szeme, jó megfigyelése, erős hite, őszinte tárgyilagossága, meleg lírai kedélye, székely szív sok-sok örvényt járát meg Mihály Jóskaival és társaival, de magyar érzése, emelkedett művészisége mindig megmarad. A szenvedések közt s a felfmagasztaltások közt egyaránt. Ez az író nem mondja, de mutatja, hogy szereti a székelységet, hogy szíve egy vele a megtántorodásban éppen úgy, mint az igazság ösvényeinek járásában. Es embereket rajzol mindig, a román Danduban, a tisztelt papban, a falu ingadozó erajú népében, a gonosz-kodó figurákban, a meghasonlott Sáraiában, mindenkiben. Alakjai élnek, nyelve tiszta, szelleme magyar, lélekrajzolása elmélyült, — s ha hibája van, — csak az, hogy témáját fölösen szűkre-markolta. Szélesebbvonalu kidolgozásra lett volna szükség.

A Magyar Lapok népszerű és becsült Földi Istvánja most talentumos, sokrahivatott írónként áll elénk. Így látjuk őt a Nemerefüvés-ban és így csupa líraiság, csupa bensőség és költészet novelláiban. (Dac Estánék medvét lövöttek, Szép fehér báránka, Kerkes Jánoska kicsi kabátja, Havasi mese, Szívök, ha újra találkoznak, Három kicsi bolygó), amelyek teljes dicséretére válnak.

A kolozsvári Könyvbarátok Társasága új életre éledve szép indítással kezdett Földi István nemes tisztaságú kötetével, amelyet Szopos Sándor remekbekerészült címlapja s a Minerva könyvkiadó rt. gondossága kívül-belül szépen összeharmónizált az író elgondolásaival.

Az Erdélyi könyvesházzalalkozás pedig ezzel a könyvvel pompásan startolt — s a erdélyi magyar olvasótársadalom részéről minden figyelmet és szeretetet megérdemel. Mert magyar szellemű, tisztaerkölcsiségű irodalmat nyújt, keresztény magyar irodalmat, amelyben nincsenek alantas fogások, érzécsiklandozások, nagyképűségek, irodalmi köklerségek, de van lélek, van költészet és van Krisztusbégyesség.

Művészet, — mint a Nemerefüvés egész külső-belső habitusában. A hivatásérzet igaz művészi-sége.

Kolozsvár.

Walter Gyula.

Ne mulassza el,

hogy meg ne tekintse csodaszép karácsonyi min-tavásárunkat.

Külföldi üvegdiszkek és csokoládéfigurák külön osztályon-Vigyázat, szaloncukorkánk izre utánozhatatlan!

Arany, ezüst és briliáns külföldi üveg-diszkek	4 lejtől
10 deka csokoládé praliné	7 "
1 doboz 140 db csokoládé karácsonyi keverék	100 "
1 doboz 40 db karácsonyi gyertya	13 "
1 doboz csillagszóró	3.50 "
1 doboz angyalhaj	6 "
1 kg. uj füge	34 "
10 deka arany mazsola	9 "
10 deka uj mogyoróbél	7 "
1 kg. fehér feles dióbél	40 "
1 db block csokoládé	7 "

Jegyezze meg „CUBA“ és mással ne jöl a nevet „CUBA“ is aljon alkuba Mariska és Magda Nagyvárad Avram Iancu 10. Tel: 6-40.

ÚDIT

LITHYNIA

GYÓGYIT

ásványvíz

Megrendelhető a főlerakatnál: **Dr Váli**, Oradea, Str. Vlahuța No. 80. :: Telefon: **37.**

Az Eucharisztikus Világkongresszus himnusza

Budapestről jelentik: Az Eucharisztikus Világkongresszus művészi bizottsága döntött az eucharisztikus himnuszról, és a döntést az elnökség is jóváhagyta. A himnusz dallamát dr. Koudela Géza egyházzenei igazgató szerzte és az egyszerű dallamvezetésénél, valamint ritmusánál fogva igen alkalmas a tömegénekérésre. A himnusz szövege anonym szerzőtől származik s nagyszerűen fejezi ki az Eucharisztikus Világkongresszus gondolatát. Valóban teljesen benne van, hogy az Eucharisztikus Világkongresszus hogyan egyesíti Isten örök dicsőségében a lelkeket. A himnuszban időközben latin nyelvű szövege is elkészült, ugyancsak anonym szerző tollából. A himnusz latin szövegét a zenével együtt a közeljövőben az Előkészítő Főbizottság 50.000 példányban kinyomatja és az összes illetékes külföldi helyekre eljuttatja. A magyar szöveg 200.000 példányban kerül szétosztásra, hogy mire a kongresszus elérkezik, mindenki megtanulhassa.

Kongresszusi himnusz

**Győzelemről énekeljen
Napkelet és Napnyugat,
Millió szív összeengjen,
Magasztalja az Urat!**

**Krisztus újra földre szállott,
Vándorlásunk társa lett;
Mert szerette a világot,
Kenyérszínbe rejtett.**

**Krisztus kenyér s bor színében
Ur s király a föld felett;
Forrassz eggyé békességben
Minden népet s nemzetet!**

**Egykor értünk testet öltött,
Kis gyermekként jött közénk;
A keresztján vére ömlött
Váltságunknak béreként.**

**Most az oltár Golgotáján
Ujra itt a drága Vér,
Aldozat az Isten-Bárán,
Krisztus teste a kenyér.**

**Krisztus kenyér s bor színében
Ur s király a föld felett;
Forrassz eggyé békességben
Minden népet s nemzetet!**

**Zúgjon hát a hálaének,
Szálljon völgyön-tengeren:
A szeretet Istenének
Dicsőség és üdv legyen!**

**Az egész föld legyen oltár,
Virág rajta a szivünk,
Minden dalunk zengő zsolttár,
Tömjénillat a hitünk!**

**Krisztus kenyér s bor színében
Ur s király a föld felett;
Forrassz eggyé békességben
Minden népet s nemzetet!**

Megkezdődött a

nagy karácsonyi elárusítás!

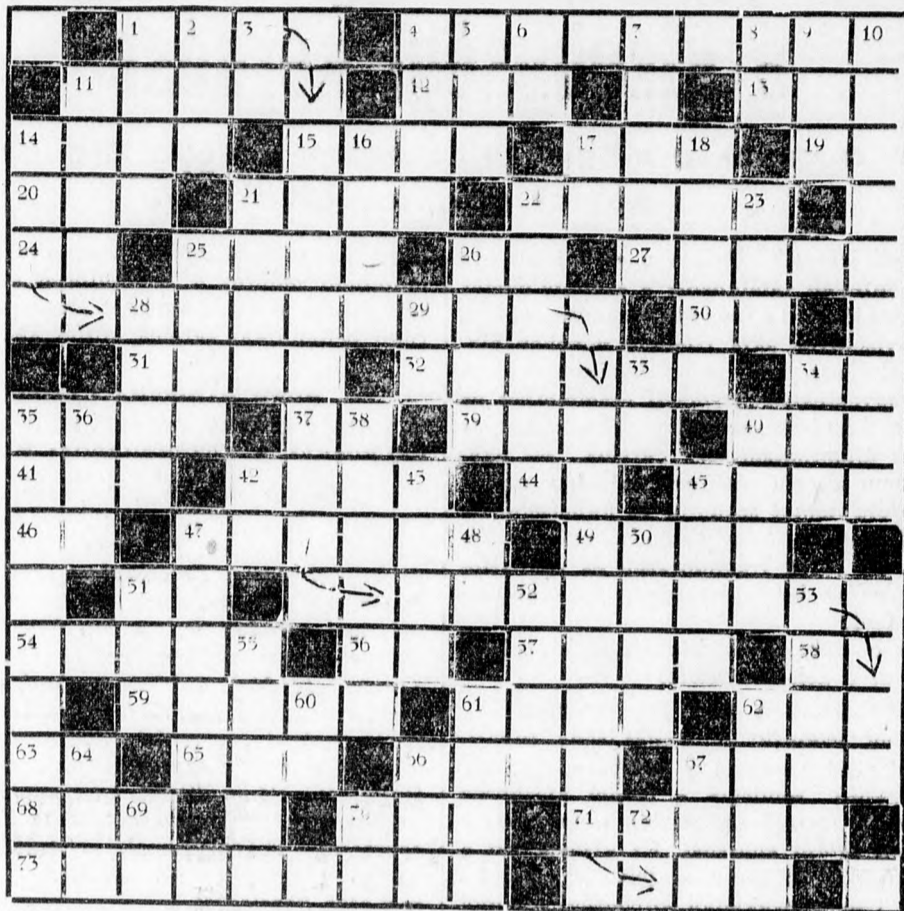
Szövetek, selymek, barchendek, flanellek, bársonyok, vásznak

híh tellen olcsó gyári árban**Maradékok félárban!****VADAS JENŐ** nődivatáruházban.

Oradea, B-dul Regele Ferdinand No. 1.

KERESZTREJTVENY

47. (290. SZÁM)

Megfejtésül a nyilakkal jelzett hosszú sorok küld endők be.

Megfejtési határidő: december 29.

Vízszintes sorok:

1 Montagne, francia író egyik művéből vett idézet. 4 Tintatartó — latinul. 11 Tréfás történet. 12 Utca — franciául. 13 Nyelvtani fogalom. 14 Ipari növény — névelővel. 15 Görög isten. 17 Baranyamegyei község. 19 Nagy magyar műépítész névbetűi. 20 Belga fürdőváros. 21 Kémiai alapanyag. 22 Iz, zamát — más szóval. 24 Zách Adám névbetűi. 25 Ós — másképpen. 26 Arany — franciául. 27 A. Flettner német mérnök hajótervezője. 30 Fonetikus betű. 31 Ütem — németül. 32 Iróeszköz. 34 Budai Mátyás névbetűi. 35 Ima-vezérgyűjtés. 37 Simor Miklós névbetűi. 39 Zola-regény címe. 40 Francia birtokos névmas. 41 Ösmagyar vezér. 42 Shakespeare-király. 44 Tóth Kálmán névbetűi. 45 Római hadisten. 46 Főúri rangrovidítás. 47 Régi római köztársasági tisztviselő. 49 Perzsa költő, matematikus és természettudós. 51 Francia cégrovidítás. 54 Katonai jel. 56 Nagy Sándor névbetűi. 57 Irat, okmány — id. szóval. 58 Lázár Bálint névbetűi. 59 Tízezer — görögül. 61 Megtörtént dolog. 62 Római üdvözlés. 63 Gallium vegyjele. 65 Vissza: a legjobb ital. 66 Osztrák város. 67 Római szerelimesten. 68 Nőnév. 70 Híres örmény romváros. 71 Ellenállhatatlan, hódító nő. 73 Egyik hónap neve.

Függőleges sorok:

1 Ötlet — id. szóval. 2 Idegen tagadószó. 3 Összevont német prepozíció. 4 Fémek elem. 5 Német rag. 6 Igekövető. 7 Járűvek hajtoereje. 8 Sir — népiesen. 9 Mutatószó. 10 Monda szerint Asszír királynője, Ninus király felesége. 11 Ignác, neves magyar műépítész. (Tőzsde, Nemzeti Bank stb.) 14 Latin közmondás. 16 Gondbarázda. 17 Szurószerszám. 18 Helyhatározó. 21 Férfinév. 22 Híres örmény hegyeség. 23 Zeus leánya. 25 Szintelen gáz, a fa száraz desztillációjából állítják elő. 26 Kedvező, vagy kedvezőtlen előjel. 28 Női név. 29 Nagy Cecil névbetűi. 33 Viseza: névelő. 34 Szász itál. 35 Székesfehérvár — latin neve. 38 Gép — idegen szóval. 40 Idegen női név. 42 Igekövető. 43 Angol orvos (1857—1932), aki kimutatta, hogy a maláriát a szúnyogok terjesztik, 1902-ben Nobel-díjat kapott. 45 Megszólítás. 47 Délspanyolországi kikötőváros. 48 Király — olaszul. 50 A sakkparti vége. 51 Becézett angol férfinév. 52 Hittka nőnév. 53 Elvesz — más szóval. 55 Meselők. 60 Papírmérték. 61 Görög istennő. 62 Az antikvitás egyik nemű, különösen Keleten. 64 Erős értékű kártyalap. 66 A túlköszorvuak családjába tartozó állatnem, hazája Afrika. 67 Vonatközpont névmas. 69 R. t. — németül. 70 Antál Tamás névbetűi. 72 Ersek Dezső névbetűi.

45. számú keresztrejtvenyünk helyes megfejtése:

Vissz. 4. Titurel. 27. Etele. 38. Az élő halott. 56. Alcazar. 66. Tasakent. Füg. 8. Amadé. 14. Tizenhárom. 22. Lessing. 23. Elizeus. 25. Rostand.

Helyesen megfejtették: Csibi Lenke, Kiss Andor, Mihály Imre, Hodács Agoston, Berégszászy Lórá, P. Réthy Apolliniárisz, Oberszt Béla, Szabo Józsefné, Derzsy Zoltán, Halmay Nóra, Makov Béla, Lázár Béla, Rácz Gerő, Márton Emilia, Buzás Imre, Kelemen Erzsébet, Kapros Ödön, Moldován Baby, Darvas V., Papp Mózes, dr. Simon Gyula, Miklós Gergely.

A könyvjutalmat **Papp Mózes**, (Kolozsvár) nyerte meg, elküldöttük.

Ötszínű kesztyű

A kesztyűdivat az idei évadban igazán nem mondható egyhangúnak. A színes kesztyű, amelyről még nem is olyan régen mint különlegességről beszéltünk, ma már általános viseletté vált. Ugyanigy a kétféle színűből összeállított kesztyű, amelynek többnyire a tenyérrésze sötét, míg a külső világos bőrből készül. A hosszú, kézzelvet ellátott darabok inkább csak estélyen láthatók, utára csuklógig érő méret az általános. A divattervezők néhány érdekes meglepetéssel szolgálnak, ilyen a fekete posztókesztyű, amelyet estélyi ruhához fényes pikkelyekkel hímeznek. Eredeti Sciaparelli ötlete is, aki úgy a kalapok, mint a ruhák terén a leghőbortosabb eszméket valósítja meg, kesztyű, amelyeknek minden ujja más színű, mégpedig kék, piros, zöld, fekete és fehér. Megvalósítva nem is annyira borzasztó, mint így leírva. Ennél sokkal kevésbé sikerült s majdnem izléstelennek nevezhető egy másik divatkréció: sárga özbörkesztyű, melynek minden ujjhegyén a köröm helyén kis piros lakkalplakáció helyezkedik el. A színes, mintás kötött kesztyű még kedvezőbb mint tavaly, a sállal azonos minőségű és hasonló színben viselik.

LEGUJABB

Csehszlovákia két feltétel mellett hajlandó rendezni a kisebbségi kérdést

Delbos a cseh-kormány felkérésére tárgyalta a szudeta-német párt tagjaival

Prágából jelentik: Delbos a cseh kormány kérésére pénteken találkozott a szudeta-német párt két tagjával, Pfrogner szenátorral és Kundt képviselővel, akik Henlein nevében biztosították Delbost, hogy pártjuk törekvése az, hogy összeegyeztessék nemzeti érzelmeiket az állam iránti kötelességgel, mint jó németek és csehszlovák állampolgárok. Pártjuk — ugymond — nem akarja érinteni az állam egységét. A szudeta német szenátor és képviselő azt is nézetét fejezte ki, hogy Franciaország és Németország, de főleg Németország és Csehszlovákia közeledése igen megkönnyítené helyzetük tisztázását.

Delbos a csehszlovák kormányt tolmácsolta ezeket a kijelentéseket.

CSEHSZLOVÁKIA KÉT FELTÉTELE.

Prágából jelentik: A Havas-iroda tudósítója szerint Csehszlovákia a következő két feltétellel hajlandó rendezni a német kisebbség kérdését: 1. A teendő intézkedések nem érintik a cseh állam egységét. Ez kizárja azt a bizonyos külföldi körök által felvetett gondolatot, hogy Csehszlovákiából szövetségi államot

esináljanak. 2. A prágai kormány teljes főhatalommal határoz a szóbanforgó intézkedésekről, vagyis a szudeta-német kérdésnek szigorúan belpolitikai keretek között kell maradnia.

EDEN PÁRIZSBA LÁTOGAT, HOGY MEGBESZÉLÉST FOLYTASSON DELBOSSEL A KÖZÉPEURÓPAI HELYZETRŐL.

Prágából jelentik: A Jour szerint Londonban híre jár, hogy Eden Párizsba fog látogatni, hogy megbeszélést folytasson a közép-európai újtárról visszatért Delbossal. A Petit Parisien szerint Delbos közép-európai útja kedvező eredménnyel záródott le. A lap úgy tudja, hogy Delbos prágai megbeszélésének főtárgya az új Locarno kérdése, a közép-európai szervezés és a csehszlovákiai kisebbségek kérdése volt. A közép-európai szervezést illetően Hodza hangzottatta, hogy a dunai államok megegyezését lényegesen előmozdítaná, ha a nagyhatalmak is segítenének megfelelő alapot találni a megegyezésre. Francia lapok véleménye szerint Delbos erőfeszítései elő fogják mozdítani a német-cseh közeledést.

Japánnak számolnia kell azzal, hogy Szovjet-Oroszország is beavatkozik a távolkeleti helyzetbe

Két órás minisztertanácson foglalkozott az amerikai kormány a távolkeleti helyzettel. — Rendkívüli feszültségről nyilatkozik az amerikai hadügyminiszter

Washingtonból jelentik: Roosevelt pénteken két órahosszat tartó minisztertanácson elnökölt. Ezt megelőzően harmincperces tanácskozást folytatott Leahy tengernaggyal, az amerikai haditengerészet vezérkari főnökével, Edison helyettes tengerezési államtitkárral és Woodring hadügyminiszterrel. Leahy tengernagy a Fehér Házból távozóban kijelentette, hogy a távolkeleti helyzet rendkívül feszült, olyannyira, hogy csak Roosevelt elnök vagy Hull külügyminiszter nyilatkozhatnak erről a kérdésről.

Moszkvából jelentik: Fontos diplomáciai és katonai tanácskozás folyt le a távolkeleti helyzet ügyében Moszkvában. Litvinov két óra hosszat tanácskozott Kina moszkvai nagykövétével, majd a nagykövet társaságában a Kremlbe ment Stalinhoz. A kínai nagykövet távozása után Stalin dolgozószobájában értekezlet kezdődött, amelyen Stalin, Litvinov, Poterakin, Vorosilov, Blücher, a távolkeleti vörös hadsereg főparancsnoka és Rughimovics hadfelszerelési népbiztos vett részt. A tanácskozás hosszú ideig tartott, majd Stalin Bogomolov nankingi szovjet nagykövetet kérte magához.

Mint Tokióból jelentik, a Nisi-Nisi című sajtólap főszerkesztője kijelentette, hogy Ja-

pánnak most már számolnia kell azzal, hogy Szovjet-Oroszország is beavatkozik a távolkeleti viszályba.

— Ha szükséges, — mondotta a főszerkesztő — Oroszország ellen is fölveszük a harcot!

A francia légügyi miniszter Londonban

Az angol és francia légiflotta együttműködéséről folynak tárgyalások.

Londonból jelentik: Pierre Cot francia légügyi miniszter csütörtök óta Londonban tárgyalásokat folytat Swinton lord repülésügyi miniszterrel és az angol katonai aviatika vezető ténylegivel az angol-francia repülőflotta együttműködéséről. A terv az, hogy az angol és francia légiflotta egyforma szervezetet kapjon és a légvédelmet is egységes elvek alapján szervezzék meg mindkét országban, hogy szükség esetén bármikor azonnal megvalósítható legyen a két légihadereő egységes irányítása. Az angol és francia légiflotta együttműködése nemcsak Európára vonatkozna, hanem kiterjedne a Távol-Keletre is.

Arcáhiadetek

Egy szó ára 3 lei, vastag betűvel 6 lei. „Cim a kiadóban” még további 10 lei. Allaskeresőknek 330% kedvezmény. Legkisebb hirdetés díja 30 lei. Első szó mindig vastag betűvel lesz szedve. — Megfelelő kötésnél kedvezmény.

Lakás

Egyszobás

konyhás lakás kiadó. Esetleg butorozva. — Nagyvárad, Bratianu (v. Szaniszló) utca 14.

Kiadók

egy és kétszobás lakások, villany, vízvezeték és kerttel, a Siru' Mielorj villamos megállónál. Érdeklődni lehet Riha Oscar főkönyvelőnél, Nagyváradon, Városi Vasut.

Utcai

3 szoba előszobás, fürdőszobás lakás azonnal kiadó. Nagyvárad, Str. Aurel Vlaicu (v. Vámház-u.) 31-a.

Egyszobás konyhás lakás január 1-re kiadó. Lehetőleg gyermektelen házaspárnak. Oradea, Str. Tache Jonescu 40 szám.

Kiadó

3 szobás magánház azonnal. Oradea, Str. Barierii 5. szám. Colonia Pozánv.

Kiadó

május elsejére egy szép komfortos háromszobás lakás, magánházban, legjobb helyen. Bővebbet a Hedrich szalon nyújt. Oradea, Bulev. Regele Ferdinand 17.

Különféle

Angol börd

eladó. Nagyvárad, Calea Victoriei (v. Kolozarvari) utca 59.

Rövid zongora

bérbeadó Borbély Kálmáné, Nagyvárad, Orfelinaturul (v. Árvaház) utca 3. szám.

Rádió:

Philips és más gyártmányú karácsonyfa-dísz, fotófilmek, játékok, albumok. Kézenvelés részletfizetések. I. Barbier, Zombolya, Temes megye.

Kiadványok

ujsgát és folyóiratokat kérünk kórházi betegek részére. Leadható a kiadóhivatalban.

Alkoholizmus

Idősebb szakácsné,

ki más háztartásokat is végezne, plébániára kerestetik. Jelentkezők írjanak Köbl Alajos Turia, jud. Cluc.

Perfekt főzőnő

éves bizonyítványokkal bejáró főzőnőnek ajánljuk. Cim: Nagyvárad Anton Pann (v. Bölcse-de) utca 7. szám.

Készült a Szent László-nyomda Rt. körforgógépén Oradea, Str. Regele Carol II. No. 3

Meglettkorú

jól főző mindenest, jó bánásmóddal azonnalra keresek. Nagyvárad, Wilson (v. Fűzes) u. 4.

Adás-vétel

Jókarban

levő jégszekrényt megvételre keresek. Toma István, Nagykároly Str. Avram Jancu 27.

Eladó

1 pár fajtisza harci kanári madár és szép szobanövények jutányos áron. Nagyvárad, Str. Joan Ciordas (v. Vizvezeték) utca 29.

Fikusz

és előszobafal eladó, Nagyvárad, V. Conta (v. Halász) utca 7. sz.

Schöberl ág

használt, eladó. Nagyvárad, Negruzzi (v. Szt Anna) utca 18. szám.

Herbst

ékeszeráruháza, Nagyvárad, Regele Ferdinand 3. Zsebóra, ébresztőórák 130, 150, 200 lei. Doxa, Omega, Schaffhausen órák 900, 1000, 1200, 1500, 3000 lei. Női arany órák, férfi aranyórák 700, 800, 1200, 2, 4, 8 ezer lei. 14 karátos karika arany gyűrű 300, 500, 600 lei. Valódi ezüst tárgyak gramjé 450—5—5 és fele lei. Veszek aranyat, ezüstöt, briliánsot.

Vasalópárna,

ujjafa, szabóollók eladók. Bodnár, Nagyvárad, Tache Jonescu (v. Körös) utca 45. szám.

Eladó

egy vas gyermekszánkó és 3+1 lámpás hálózati rádió, használt, Nagyváradon, Vasile Conta (v. Halász) utca 4. szám

Veszek

mindenféle ocska ruhaneműt, ágyneműt, matracot, varrógépet, könyveket, makulatura papírt, ócskavasat, általában a házban lévő mindennemű felesleges heverő dolgot. Levelezőlap hívásra házhoz jövök. Cim: Klein Dezső, Nagyvárad, Str. Budai Deleanu 2.

Eladó

Oradeán Str. Petöfi 24. sz. ház melletti ház-hely, 19 m. hosszú fronttal cca 400 m². Érdeklődni: Stefani M. Str. Petöfi 24. Oradea.

Vaskályha

teljesen jókarban lévő eladó. Oradea, Strada Scoalei 10. szám.

Magánház

2 szoba és uzlethelységgel eladó. Oradea, Str. Cantacuzino 36.

Hangversenyzongora

eladó. Oradea, Strada Bratianu 27. szám.